

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f5.— 's jaars (minimum)

met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

INHOUD: *Onze West in Beeld en Woord. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. — I Uit de Europeesche Pers, II Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch literatuur-overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Ingezonden. — Familieberichten. — Berichten der afdelingen. — Mededeelingen. — Van onze adverteerders. — Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië. — In Nederland aangekomen verlofgangers. — Mutatiestaat van 19 tot 26 Februari 1930.*

Onze West in Beeld en Woord.

Onze West heeft sedert eenigen tijd in een mate, als nog zelden te voren het geval was, de belangstelling van het Nederlandsche volk. De economische ontwikkeling van Suriname en de politieke situatie van Curaçao zijn de afgelopen maanden zoo vaak ter sprake gekomen, dat ook zelfs zij, die jarenlang zich min of meer onverschillig tegenover de West hebben getoond, hun aandacht aan deze vraagstukken zijn gaan schenken.

De klacht, dat men in het Moederland onvoldoende op de hoogte is van het leven in onze Oost, begint meer en meer haar gegrondheid te verliezen. Wij kunnen tegenwoordig gerust zeggen, dat het publiek van onze Oost-Indische gewesten aardig wat weet... Maar met de kennis omtrent de West is het nog niet zoo gunstig gesteld. Daaraan ontbreekt bij velen nog heel wat. Ook dit zal beter worden. De hulpmiddelen om ons ten aanzien van de West nader te oriënteren, worden steeds talrijker en voor de massa ook aantrekkelijker.

Boven aan de lijst van deze hulpmiddelen staat „Onze West in Beeld en Woord”, het platenalbum, samengesteld door Fred. Oudschans Dentz en Herm. J. Jacobs, uitgegeven door de fa. J. H. de Bussy te Amsterdam. Als uitgave, keurig verzorgd, een standaardwerk gelijk en naar den inhoud onovertreffbaar uit een oogpunt van aanschouwelijk onderwijs. Dit platenalbum brengt ons de West voor oogen in heel haar verscheidenheid. Een keur van foto's werd hier bijeengebracht, van Suriname, van Curaçao, van Saba, Sint Eustatius, Aruba, St. Martin en Bonaire. Neem een foto als die van Krallengijk, de hoofdplaats van Bonaire. Die spreekt niet alleen tot de verbeelding, maar die prikkelt ook de nieuwsgierigheid, die wekt het verlangen méér te weten over die verre gebiedsdeelen waar toch ook onze driekleur waait.

In 1917 verscheen van dit platenalbum de eerste druk en bij de samenstelling ervan kon reeds bij herhaling worden vastgesteld, dat er aar een verzameling van afbeeldingen betreffende onze West groote behoefte bestond. Deze eerste druk vond, wat dan ook de wensch en de bedoeling der samenstellers was, zijn weg in tal van huisgezinnen, leesalen, boekerijen en onderwijsinrichtingen. De thans verschenen tweede druk is aanmerkelijk verbeterd, uitgebreid en van kaarten voorzien. Ook treft direct, hoe veelzeggend steeds de tekst der onderschriften is. Aan de goede handen van de deskundige samenstellers van het eerste platenalbum, kon, gelukkig ook, de samenstelling van deze tweede druk worden toevertrouwd. Men ontvangt den indruk, dat zij

TRAPPENWEG OP HET EILAND SABA.

De plaatsjes op Saba zijn door moeilijk begaanbare, in de rotsen uitgehouwen trapwegen, onderling verbonden.

P. v. d. BRUL VEENESTRAAT 15 — DEN HAAG —

Groote sorteering HEEREN-, JONGENS- en KINDERKLEEDING
Speciale Afdeling voor KLEEDING NAAR MAAT
SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN 5016

ACCOUNTANTSKANTOOR Fr. LA VOS

Oud-Gouvernements-Accountant van Suriname, enz.
BELASTINGADVIEZEN — ACCOUNTANCY
Administratiebureau voor Industrie, Handel en Nijverheid.
Juridisch medewerker: 5112
Mr. J. JELGERHUIS SWILDENS - 's-GRAVENHAGE
Anna-Paulownastraat no. 69a - Telefoon 16950

PATRONEN-MAGAZIJN

„DE LAATSTE MODE”
KORTE HOUTSTRAAT 6 - DEN HAAG

Atelier voor het pasklaar maken en geheel vervaardigen van Japonnen en Mantels.

zich in den tijd sedert het verschijnen van den eersten druk verlopen, terdege nog eens op de hoogte hebben gesteld van de meest aantrekkelijke middelen, die moeten worden aangewend, om, en in huis en op school, zoo sterk mogelijk de aandacht te trekken. Wetenschappelijke ballast is bij dit mooie album uitgesloten. De cijfers die het geeft, zijn voldoende voor het doel, waarvoor het werd uitgegeven. De kaartjes in dezen tweeden

GOMMA-BEREIDING IN SURINAME.

Als stijfsel gebruikt men het zetmeel der cassave-wortels, een aardvrucht, welke geschild wordt (rechts), daarna geraspt (links) en ten slotte ge-

zeefd (in het midden). Iedere waschvrouw bereidt zelf haar „gomma”. In Nederland is cassavezetmeel bekend onder den naam tapioca.

Het Weekblad dat sinds 55 jaar aan de spits gaat der Ned. Geïllustreerde bladen, is:
EIGEN HAARD

EIGEN HAARD

dat uitmunt door smaakvolle verzorging en boeienden inhoud, mag daarom in geen huiskamer ontbreken

Doet daarom, wat Uwe ouders reeds deden en abonneert U op den huisvriend van jong en oud

EIGEN HAARD

GRONINGEN

N.V. MESDAG & Zn's EFFECTENKANTOOR

OUDE BOTERINGESTRAAT 17 - GRONINGEN
GEVESTIGD 1850
Directie: Mr. J. KOOL en Mr. G. MESDAG
Deposito - Rekening-Courant - Vreemde
Bankpapier - Reiscrédietbrieven - Assurantiën
Kluisinrichting - Bewaarplaats voor koffers
en eigen brandkasten. 5151

J. BECKER - GRONINGEN

Oude Ebbingestr. 52 - Tel. 997 - Opgericht 1875

Speciale Magazijnen voor
Verlichting - Verwarming en Sanitair
VAKKUNDIG PERSONEEL 5150

Linnenmagazijn „'T SPINNEWIEL”

L. VAN POPPEL — GRONINGEN
Oude Boteringestraat 14. Telefoon 3576
TAFEL- EN BEDLINNEN
TRICOTGOEDEREN
HUISHOUDGOED - BÉBÉGOED
Beslist krimprijke wollen Onder-
goederen — Indische uitrustingen
— Huwelijks- en Bébé-uitzetten —
Prima kwaliteiten - Billijke prijzen
5148

BEZOEKT ZUIDLAREN

(Drente bij Groningen)

HOTEL VAN ESS

EERSTERANGS FAMILIEHOTEL
GARAGE :: TELEFOON 1

5149

LEIDEN

Fa. P. S. ANES, Brandstoffenhandel

Contractante der Staatsmijnen in Limburg
Verkoop van uitsluitend EERSTE
KWALITEITEN Brandstoffen 5174
OUDE HEERENGRACHT 19, LEIDEN. TEL. 587

W. F. ENGELS

HEERENGRACHT 60 - LEIDEN - TELEFOON 223
LOOD- EN ZINKWERKEN
GAS- EN WATERLEIDING 5172
SANITAIRE INRICHTINGEN

VIOOL-INSTITUUT

Directeur ADOLF BRUNT - Nieuwe Rijn 10, Leiden
PRIVÉ-LESSEN: 5078
Aanvangklasse vanaf f 4.- p. m.
Middelklasse vanaf „ 5.- p. m.
Kunstklasse vanaf „ 6.- p. m.
Soloklasse vanaf „ 7.- p. m.

H. C. VREEKEN - LEIDEN

RIJNSBURGERWEG 121 - TELEF. 2007
KOLONIALE WAREN COMESTIBLES
FIJNE VLEESCHWAREN 5176
DELICATESSEN — WIJNEN — ZUIDVRUCHTEN

VOOR LEIDEN EN OMSTREKEN

IS HET BROOD UIT DE BROODFABRIEK

„DE ZEEUW”

5175 HET MEEST GEVRAAGD
KORTE MARE 22 — TELEFOON 1411

N.V. „MEUBELKUNST”

MODERNE WONINGINRICHTINGEN
„Indanthren” Meubel- en Gordijnstoffen

Meubelen naar ontwerp van A. Lucas, Meubelarchitect.
Eigen fabriek. — Werkplaats: Witte-Rozenstraat 27.
Toonkamers: 5173
WITTE-ROZENSTRAAT 36 - LEIDEN - TEL. 524

HAARLEM

Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting W. H. KLOES & ZONEN

Scheepmakersdijk No. 32
Telefoon 13592 — Haarlem
Speciale Afdeling FIJNGOED
5165

J. SMIT & ZONEN HAARLEM

Smedestraat 45 - Wagenweg 108
Telef. 10876 Telef. 11633
Botermarkt 19
Telef. 12133 5160

PROFANE EN RELIGIEUZE KUNST

5169

B. H. STEFFENS

ZIJLSTRAAT 65 - TEL. 14340 - HAARLEM
ETSEN EN GRAVURES

5156

15151

UW ADRES

voor opnamen
aan HUIS en in
het ATELIER

VAN BREEMEN'S BRANDSTOFFENHANDEL

NEEMT PROEF MET ONZE
EERSTE KWALITEITEN

BAKENESSERGRACHT 78 SCHOUWTJESLAAN 23
Telef. 10070 Telef. 10848
HAARLEM 5168

K. E. van Huizen & Co. - Haarlem

Zijlstraat 6 - Tel. 10630 - Postgiro 10635
PINDA'S 5167
Studentenhaver - Walnoten - Hazelnoten

Haarlem's Muziek-Instituut

Dir.: NICO HOOGERWERF
GEBOUW „CAECILIA” - JANSSTRAAT Nos. 48-50
SPREEKuur ELKEN WOENSDAGAVOND 7-8 UUR
Onderwijs wordt op elk instrument gegeven, zoowel aan vak-
als niet-vakstudeerenden. Prospectus op aanvraag verkrijgbaar.
Privé spreekuur iederen dag tusschen 12 en 1 uur, Koninginne-
weg 54, Haarlem. 5217

H. J. FEIJE

HAARLEM - TELEF. 11292
Speciaal ingericht voor Verhuizingen en
Bergplaats voor inboedels - Stalhouderij
Transporthandel - Goederenvervoer 5164
Eigen Motorbooten voor passagiers en vrachtdienst

ABR. MEIJER

GROOTE HOUTSTRAAT 16 - HAARLEM - TELEF. 10476
OUDSTE SPECIAAL ADRES VOOR
JAEGER ONDERGOEDEREN: Merk Jansen & Tilanus
„ Wilh. Bengel Söhne
DAMES ONDERGOEDEREN „ Ribana
„ Miranda
KOUSEN EN SOKKEN 5162

Fa. Hk. VAN NIEL Czn. - SCHILDERS

Schagchelstraat 30-32 - Telef. 11404 - Haarlem
Opgericht 1857 5155

Laat uw schilderwerk door onze firma uitvoeren
en wij garandeeren U dan, dat U in alle opzich-
ten tevreden zult zijn

N.V. HAARL. MELKINRICHTING „DE SIERKAN” ZIJLWEG 2-8

Sierkan's Melk en Melkproducten
DE BESTE

HAARLEM, Tel. 10831-12535 (bestellingen Hooftkantoor)
ZANDVOORT, Tel. 46, HEEMSTEDÉ, BLOEMENDAAL
AERDENHOUT 5157 BENTVELD

5163

W. C. BERGISCH - BANDAGIST

NASSAUSTRAT 12rd - TEL. 11288 - HAARLEM
BREUK- EN BUIKBANDEN NAAR MAAT
Specialiteit in Corset-Buikband-Combinatie
Alleenverkoop voor Haarlem en omstreken van de
MEYRIGNAC BREUKBANDEN. 5159

SCHRÖDER

GROENMARKT DEN HAAG

TELEFOON 1-6-1-7-3

**SLAAPKAMER-
AMEUBLEMENTEN**IN MASSIEF EIKEN, BERKEN EN
MAHONIE GEPOLITOERD EN
* ANDERE HOUTSOORTEN *UITGEBREIDE SORTEERING
SPREIEN**GELAKTE MEUBELEN**

(KLEUR NAAR KEUZE)

VOOR KINDER SLAAP- EN SPEELKAMER
GEHEEL NIEUWE COLLECTIE**CRETONES**

* IN MODERNE DESSINS *

5091

CLICHÉFABRIEK „GRAVURA”

DEN HAAG

ROTTERDAM

Krayenhoffstraat 34

Wolfshoek 2-3

Levert Clichés voor [de] Boekdrukkerijen.

Autotypieclichés 3 cent per c.M.²Lijnclichés 2 cent per c.M.²

5245

ALLE INLICHTINGEN GRATIS!

VESTIGT
U TE
HILVERSUM!

„OLTHOFF'S
LAND- & WONINGBUREAU”
LANGESTRAAT 67 TEL. 1763

VRAAGT WONINGGIDS!

5295

Van Week tot Week.

Het socialistische Volksraadslid, de heer Dahler is benoemd bij het Bureau voor de Volkslectuur. In de daardoor, in den Volksraad ontstane vacature stelt het partijbestuur der Ind. Soc. Dem. Partij, der Regeering voor te benoemen, den heer J. de Dreu, onderwijzer aan een gemeenteschool te Batavia. Het andere soc.-dem. Volksraadslid, de ass. president Middendorp, heet te zullen worden vervangen door den heer J. E. Stokvis, die weder naar Indië terugkeert.

De deelnemers aan het Medisch Congres van het Epidemiologisch Bureau van den Volkenbond te Singapore, zijn te Batavia gearriveerd. Het internationale gezelschap, o.w. de heer Pelt, lid v. h. Bureau v. Informatie bij de Secretarie van den Volkenbond te Genève, bracht een bezoek aan de Quarantaine-inrichtingen. Woensdag den 18den dezer wordt het congres te Bandoeng geopend.

Luitenant t. z. 3e kl. L. A. B. Alting Mees, die a. b. van Hr. Ms. kruiser Java, liggende in het droogdok op het marine-etablisement alhier diende, is Zondagmorgen in dat dok gevallen en kort daarop overleden. Genoemde officier werd in 1929 benoemd tot luitenant ter zee derde klasse.

De Regeering heeft in den Volksraad verklaard, dat de samenstelling van het programma voor den radioomroep zal worden overgelaten aan de N.I.R.O.M., onder toezicht van de overheid.

druk opgenomen, vormen een belangrijke aanwinst.

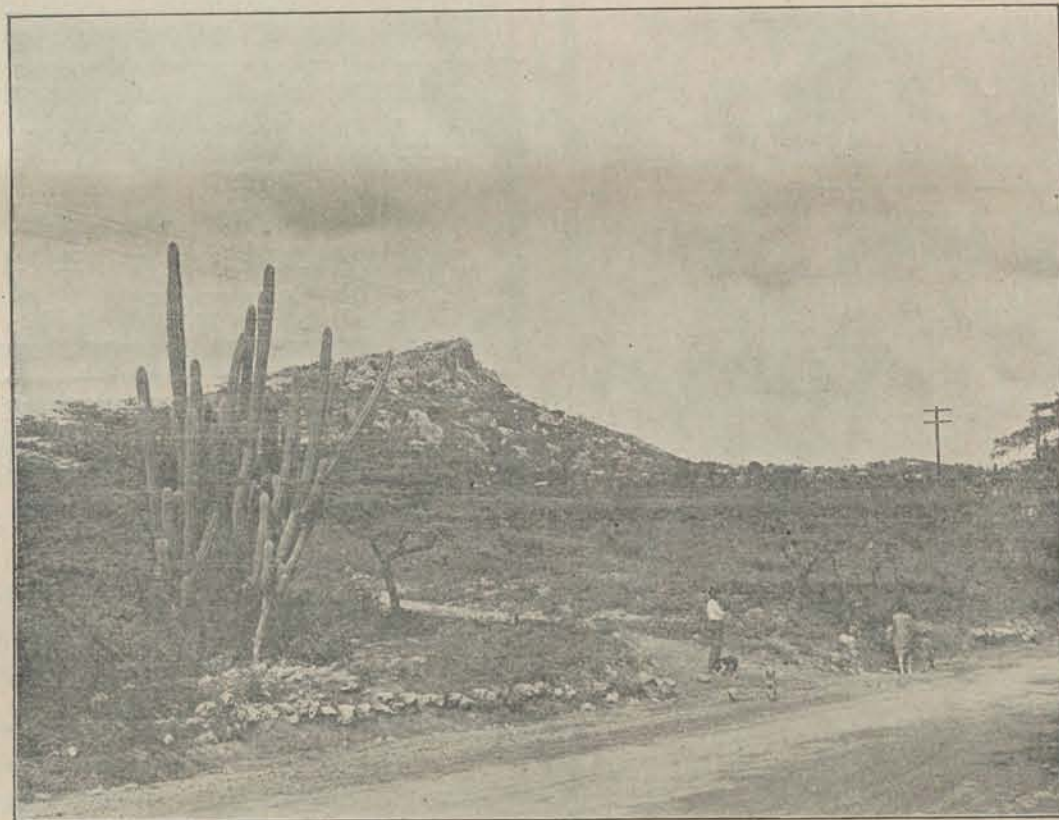
De samenstellers van dit platenalbum hebben voortreffelijk werk verricht. Als West-indische deskundigen, zal voor beiden het verzamelen van het materiaal nog niet de grootste moeilijkheid zijn geweest. Veel zwaarder te volbrengen zal de opgave zijn geweest hoè dit materiaal te verwerken, zóó, dat het de belangstelling voor de West in alle kringen der bevolking, bij jong en oud, kan prikkelen en grooter maken. Ook dit deel van hun taak hebben zij op uitnemende wijze volbracht.

Het werk besluit met een lijst van de voornaamste boeken over Suriname en Curaçao ver-

schenen en met een opgave van de wetenschappelijke onderzoekingsstochten in het binnenland van Suriname.

„Onze West in Beeld en Woord” mag, meenen wij, in geen school ontbreken. En, al is het dan wel niet de gewone gang van zaken, via de school zal dit werk ook de belangstelling der ouders genieten. Laten wij bekennen, dat we het album reeds eenige malen met genoegen en met klimmende interesse hebben doorgekeken. Ook hen, die, den Oost wèl, maar de West niet kennen, bevelen wij het werk der heeren Oudschans Dentz en Jacobs warm aan.

K.

LANDSCHAP BIJ DEN EVERTSBERG OP CURAÇAO.

Deze heuvel ten N.W. van Willemstad gelegen, bereikt een hoogte van 135 M. De hoogste van het eiland is de Christoffelberg in het N.W. van het

eiland, die 372 M. bereikt. Overigens treft men in het zacht golvend lage land verscheidene toppen van ongeveer 100 M.

Iedereen zal in de gelegenheid worden gesteld er gebruik van te maken.

Op de begroting zijn posten voorgesteld voor een betere bewapening van het personeel der politie.

Te Solo is een inheemsche Volksuniversiteit geopend onder leiding van Mr. Singgih en mr. Ali Sastrowidjojo.

Het in den Volksraad behandelde Anti-revolutie-wetsontwerp is met groote meerderheid aangenomen.

Mr. Iskag, een der P. N. I.-leiders, heeft zijn ontslag verzocht als advocaat.

Naar verluidt, onderzoekt de Deli-Spoorweg-Mij. de geschiktheid van een trace, dat over Kwala en Laubentoe in het Boven-Langkatsche, zou voeren naar Kebondjaha op de Karo-hoogvlakte.

De Dienst v. h. Visscherij-onderzoek is er tenslotte in geslaagd vast te stellen van welk soort netten de Japansche visschers in de baai van Batavia zich bedienen. Een vijftal ervan, elk van een 1000 à 1200 M. lengte zijn besteld. Men stelt zich voor de Inlandsche visschers in het gebruik en de vrouwen in het boeten ervan te bekwamen. Tevens zullen dan groote taaninrichtingen worden opgezet.

Ter uitvoering van de besluiten van het Nederlandsch-Britsche rubbercomité, genomen te Londen den 7en Februari j.l., had te Amsterdam een vergadering plaats van Nederlandsche, Fransche, Belgische, Zwitsersche en Duitsche rubberproducenten. Met nagenoeg algemeene stemmen werd het Nederlandsch-Britsche voorstel aangenomen, om den tap gedurende de maand Mei 1930 geheel stop te zetten.

In haar bijeenkomst van den 19den dezer, is komen vast te staan dat de enkele, nog kwijnende illusies omtrent het welslagen van de Europeesche tariefontwapeningsconferentie begraven moeten worden.

Een zeer welgeslaagden Indologendag, waarbij 75 leden van de Leidsche Zustersvereniging de gast waren van de Utrechtsche Indologen Vereeniging, werd in de oude Stichtsche Dom-stad gehouden. Prof. Dr. Vollgraaf verwelkomde gastvrouw en gasten in de Sanaatskamer, waarna in het groot auditorium Prof. C. Spat een feest-college gaf, „Een inleiding tot de lectuur van het Maleische gedicht Kèn Tamboehan”, gevolgd door een van Prof. Dr. C. Gerritson over „Het doel der kolo-

niale politiek”. Met een hartelijk en een daverend applaus werden de sprekers door het auditorium beloond.

Een vereniging van de belangen der tabaksproducenten in Nieuw-Zeeland wordt aangekondigd met het doel te voorzien in den coöperatieven verkoop van de tabaksoogsten, de vaststelling van vaste standaardsoorten en de algemeene behartiging van de belangen der producenten.

Aan den Volksraad is om advies gezonden het wetsontwerp aangaande de nieuwe overeenkomst met de Koninklijke Paketvaart-Mij., welke per 1 Januari 1931 in werking zal treden en 15 jaar van kracht zal blijven, met dien verstande, dat wederzijds de bevoegdheid bestaat tot vervroegde opzegging, mits dit geschiedt na ultimo 1935 en rekening houdt met een opzeggingstermijn van 2 jaar.

De motie-Kerkkamp (N. I. V. B.) strekkende tot het uitsluiten van de behandeling van de suppletore begroting van marine inzake de defensieplannen is ingetrokken, nadat de regeeringsgemachtigde verklaard had dat het defensiebelang lang uitstel ongewenscht maakt.

Op voorstel van het Ned.-Indisch Onderwijs Genootschap zal het bestuur van het Verbond van de Vereenigingen van Landsdienaren in het komende jaar actie voeren voor de algeheele afschaffing van het schoolgeld op alle onderwijsinrichtingen en voor de invoering van een algemeene onderwijs- en opvoedingsbelasting.

In het weekblad „Ons Richtsnoer” schrijft de heer J. H. Hemmers, dat de Regeering wel allerlei middelen overweegt ter bestrijding van het aanslagen-euvel ter Oostkust van Sumatra, doch zulks nog niet voldoende is. Den Koelie toch, is door het eenzijdig optreden der Arbeidsinspectie, het denkbeeld zoozeer ingehamerd, dat de „toeanfiscaal” er alleen voor zijn bescherming is, dat de instelling van een instituut ter bescherming van de Europeesche werknemers, hoogst urgent geworden is. Hetgeen in deze kolommen reeds herhaaldelijk werd te kennen gegeven.

Gouverneur van Slobbe is te Willemstad aangekomen en in een speciale zitting van den Kol. Raad plechtig geïnstalleerd.

Het Alg. Ind. Dagblad bepleit het nemen van maatregelen ter krachtige belemmering van den uitvoer van Ned. Ind. ethnographica, welke het karakteristiek bestempelt als „wetenschappelijke roof-

ZUSTER SALA
 Pedicure - Manicure - Gezichtsmassage
 Haarwassen en Onduleeren
 Wilhelminastraat no. 5 - Haarlem
 TELEF. 11163 5216

Fa. A. BLOKDIJK & Zn. - HAARLEM
 Opgericht 1900 - Gasthuisstraat 17 - Tel. 10254
LOOD- EN ZINKWERKERS
 Sanitaire inrichtingen - Koud- en Warm-
 water-, Gas- en Electrische leidingen. 5158

W. J. VAN BUCHEM - HAARLEM
 SPEKSTRAAT Nos. 3-5 TELEFOON No. 11494
 Magazijn van: Sponsen, Zeemleder, Bezems, Boenders,
 Dweilen, Tafels, Trappen, Droogrekken, Vuilnisbakken
 en -Emmers, Strijkplanken, Mouwplanken, Slijpplanken,
 Gegalvaniseerde en Emaille Artikelen, Bedkruiken, Speel-
 goederen, Mandenwerk en Tuinmeubelen. 5161

ARNHEM EN OMSTREKEN

KAMERBEEK
 BAKKERSTRAAT 3
 ARNHEM 5141
MODELHOEDEN
CHAPELLERIES EN NOUVEAUTE'S

N.V. Linnenmagazijn „t Spinnewiel”
G. H. MEIJER
 ARNHEM, Ketelstraat 12. - Telef. 26077
 NIJMEGEN, Betouwstraat 1. Telef. 2459
 Tricotgoederen - Huishoudgoederen
 Tafelgoederen - Huwelijksuitzetten
 Baby-uitzetten. 5138
INDISCHE UITRUSTINGEN

UTRECHT

Firma R. DIKS en B. GROOTENBOER
 Aannemers - Timmerlieden - Metselaars
 Taxatie 5184
 Nieuwbouw - Verbouw - Onderhoud
TELEF. 10633 EN 10084
BREEDSTRAAT 28-30 - UTRECHT

N.V. v.h. J. E. WEENINK - Utrecht
 Leverancier Utr. Industrie- en Huishoudschool
 Beveelt zich beleeft aan voor de leveranties van
 KOLONIALE WAREN - COMESTIBLES
 GEDISTILLEERD - WIJNEN - LIKEUREN
DONKERE GAARD 6-8 - TELEF. 10110
 Laat 2 x per week aan huis hooren en bezorgen
 5185

ELECTRISCHE BOEKBINDERIJ „OUDWIJK”
Fa. VAN WIJK & VAN DEN WIJNGAARD
 OUDWIJKERDWARSSTRAAT 104-110 - UTRECHT
 TELEFOON 12957 5187 POSTREKENING 114098
Speciaal adres voor Particulier Bindwerk

NIJMEGEN

Piano's, Vleugels, Autopiano's, Harmoniums
 ook gebouwd voor de Tropen - Vraagt offerte
G. A. J. VAN KALMTHOUT
 BISSCHOP HAMERSTRAAT 3 - TELEF. 1562
 NIJMEGEN 5179

TH. MARTENS & ZONEN
 ZIEKERSTRAAT No. 65, NIJMEGEN
 TELEF. 1535

HET AANBEVOLEN ADRES VOOR „OOST EN WEST”
ENCADREMENTEN - ETSEN - SCHILDERIJEN
 BILLIJKE PRIJZEN - KWALITEITEN GEGARANDEERD
 5231

Fongers
 degelijk - duurzaam
 veilig
 FONGERS-FILIALEN
 te Den Haag: 5029
 Laan van Meerdervoort 92a Schuytstraat 121
 Tel. 34830 Tel. 34470

DE BAS & Co., Bankiers
 HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE
 Belasten zich met alle Bankzaken
Safe-Inrichting 5007

Kunst- en Antiekhandel „SENA”
 Schilderijen en Antiek
 Stadhoudersplein 164 - Den Haag
Toonkamers 5234
 van Antieke Meubelen, Oude Schilderijen
 en Curiositeiten
 Dagelijks Geopend van 10-5 uur - Telefoon 36516-37344

N.V. v. Vuuren's Handel-Mij
BRANDSTOFFENHANDEL
 Denneweg 67a Telefoon 14427
 Den Haag 5113
 Wenscht ge te ontvangen le KWALITEIT
 Brandstoffen, tegen BILLIJKE prijs en
 GEGARANDEERDE maat? Bel dan op 14427

HET IDEALE TROPENLEDIKANT
 voor allen, die naar Indië vertrekken! Prijs vanaf f 21.50
Fa. J. F. HENDRIKS
 GEDEMPTE BURG WAL 65 5042
 DEN HAAG - TELEFOON No. 10786
 Aanbevolen adres door „Oost en West”

OM IN ONS KLIMAAT GEZOND TE BLIJVEN
 IS HET NOODZAKELIJK
 DAT GIJ U VOEDT MET
HUS' BROOD
 VERGEET DAAROM
 VOORAL NIET, U NOG 5047
 HEDEN OP TE GEVEN
 ALS KLANT
DEN HAAG TEL. 11940*

F. C. DE BRUYN
 Magazijn van 5017
Comestibles en Kolon. Waren
 Alle artikelen voor de RIJSTTAFEL
 Franco bezorging in stad en omstreken
DANCKERTSTRAAT No. 43
 DEN HAAG - TEL. 34088-34089

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING „SIMPLICITAS”
 VAN W. J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
 IS ONMIDDELLIJK IN HET BINNEN-EN
 BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING
 VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE
KANTOREN: DENNEWEG 71-73
 GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
TELEFOON: 11314 EN 12890

bouw" en die een onherstelbaar cultureel verlies zou betekenen voor geheel Insulinde, wanneer niet tijdig daartegen en doeltreffend wordt ingegrepen. Behalve maatregelen tegen deze vreesdijding, door ongehinderden uitvoer, is evenzeer, en om gelijke redenen noodzakelijk dat aan bestuursambtenaren, aan Missie en aan Zending op ondubbelzinnige wijze de overtuiging bijgebracht wordt van de plicht om voorwerpen van oude vereering — zijnde die waarin de volkskunst zich bij uitnemendheid openbaart — te behoeden voor schending en, erger nog, vernietiging.

In een circulaire aan bestuursambtenaren is op staatkundige gronden, de wenschelijkheid te kennen gegeven van meer vlagvertoon, vooral in het binnenland.

De jaarvergadering van den Suikerbond heeft in beginsel besloten tot het aanstellen van een eigen vertegenwoordiger in Nederland.

*) Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlucht

BOEATAN

Middagvoorstelling in Theater Seinpost te 's Gravenhage, a.s. Zaterdag 1 Maart, te 2½ uur Voordracht met Lichtbeelden naar eigen Foto's door: de heeren: Dr. W. G. N. v. d. Sleen, over zijn reis door N. Guinea en C. Frans, Timorees, over zijn land en volk, met familieleden in nationaal costuum en Sesando-muziek. TOEGANGSKAARTEN à f1,— EN f1.50 TE VERKRIJGEN IN HEULSTRAAT No. 19 EN BIJ SEINPOST, WAAR OOK DAGELIJKS PLAATSEN TE BESPREKEN ZIJN.

Als onze lezers dit nummer van het „Koloniaal Weekblad“ onder de oogen komt, hebben zij nog juist den tijd om zich voor a.s. Zaterdagmiddag een goede plaats in Theater Seinpost te verzekeren, zoo zij dit niet reeds gedaan hebben. Degenen, die verzuimen gebruik te maken van deze eenige gelegenheid om, op prettige wijze, velerlei belangwekkends en moois van Nederlandsch-Indië te zien en te hooren, zullen er later zeker spijt van hebben.

Wij weten welk een buitengewoon boeiend spreker dr. van der Sleen is, welk een goed hart hij Indië toedraagt en welke prachtige foto's hij zoowel van natuur als bevolking gedurende zijn reizen daar gemaakt heeft. En juist Nieuw-Guinea wekt thans ons aller bijzondere belangstelling.

Ook de heer Frans is een uitnemend spreker, die, als ongeschoold Timorees, zich verwonderlijk mooi in zuiver Nederlandsch weet uit te drukken. Daar zijn verloftijd weldra om is, zullen wij vermoedelijk voor eerst wel niet meer het voorrecht hebben op zoo deskundige, sympathieke wijze door een inboorling over land en volk van den in Nederland veel te weinig bekende Timor-archipel te worden ingelicht. Ook de heer Frans zal van foto's, welke hij van ginds meebracht, een prachtige serie lichtbeelden vertoonen. Buitendien zal hij met eenige vrouwelijke familieleden, in sierlijken nationalen feestdos, de zeer welwillende Sesando-muziek ten gehoor brengen.

Naar wij vernemen, zullen de bezoekers van het Seinpost-Theater a.s. Zaterdagmiddag ook met gamelan-tonen verwelkomd worden en zal de dames-propaganda-commissie van Boeatan, op de haar eigen wijze, voor een uitgelezen Indisch buffet in de pauze zorg dragen, waarschijnlijk met krontjong muziek opgevroolijkt.

Alles belooft dus tot een bijzonder prettigen middag samen te werken, verdienend, dat de zaal tot de laatste plaats bezet is.

De tentoonstelling der Radja-collectie van Timoreesche Ikat-weefsels, in Korte Voorhout 6, is ten einde, doch verschillende dezer fraaie doeken zullen nog ter versiering en bewondering in Seinpost worden opgehangen. Misschien worden er zelfs wel een paar op Amerikaansche wijze geveild, om ook personen met minder dikke beurzen de kans te geven zulk een kunstwerk in hun bezit te krijgen. Onder de vele bezoekers dier tentoonstelling was 't opvallend, hoe juist dikwijls voor hen, die dit kunsthandwerk het meest wisten te waardeeren, de prijs onbereikbaar bleek. Het mooiste werk is meestal het duurst, terwijl de kunstzinnigen lang niet altijd tot de geldelijk rijksten behooren.

In „Het Vaderland“ lazen wij, dat dezer dagen ook te Voorburg in het Dienstgebouw der Ned. Herv. Kerk

HANDELS-DAGSCHOOL

aansluitend op H.B.S. 3-j., of Mulo-School - Eenjarige opleiding in de hoofdvakken, namelijk: FRANSCH-, DUITSCHE, ENGELSCH HANDELS-CORRESPONDENTIE, STENO, TYPEN, BOEKHOUDEN, EFFICIENCY - Practische kantooropleiding - PROSPECTUS GRATIS INSTITUTEN „SCHOEVERS“

DEN HAAG — STADHOUDERSPLEIN 3 en 7 — TELEF. 52594

5096

Amsterdam: N.-Witsenstraat 3, v.-Baerlestraat 13; Rotterdam: N. Binnenweg 167; Groningen: O. Ebbingestraat 14

Sportschool P. C. TIMMER
Kon.-Emmakade 133 - Den Haag - Telef. 33348
BOKSEN SCHERMEN JIU-JITSU
Heilgymnastiek en Massage voor Dames en Heeren

een interessante tentoonstelling is gehouden van Timoreesch Ikatweefsel van den hulpprediker op Timor, D. Bunte, thans met verlof, die de weefsels verklaard heeft en daarbij gewezen op het kostbare werk, dat door de Timoreesche vrouwen wordt vervaardigd, waaraan soms jaren wordt gearheid.

Deze verzameling zal naar het Koloniaal Instituut te Amsterdam worden overgebracht om daar te worden geëxposeerd.

Dat er voor deze kunst meer en meer belangstelling ook onder Nederlandsche artisten hier te lande komt, bewijst het artikel van *Elis M. Rogge* in het tweede nummer van den eersten jaargang van het tijdschrift „Nieuwe Wegen in Vrouwenhandwerk“, waaraan wij het volgende ontleenen:

„De prachtige Ikatweefdoeken uit onze kolonien inspireerden den kunstenaar (Louis Bogtman te Hilversum) om naar Nederlandschen aard het Ikat-procédé toe te passen op weefsels die bij onze moderne kunstnijverheid een waardige plaats zouden kunnen innemen. De Ikattechniek moet haar ontstaan aan een toevalligheid te danken hebben. Wanneer bij het verven de draad, die een bundel garen bij elkaar houdt, niet verwijderd wordt, zal op de plaats, waar het garen bijeen is gebonden de oorspronkelijke kleur van het materiaal bewaard blijven. Dit verschijnsel is door den Indiër tot een techniek uitgewerkt. Hij verdeelt zijn weefmateriaal, al naar de grootte en het motief van den te verven doek, in bundels en in deze bundels bindt hij willekeurige gedeelten met een plantenvazel af. Na het verven, knipt hij de bindsels los en op de plaats, waar de draden waren bijeen gesnoerd, is een lichte kleurteekening ontstaan.“ De Indische vrouw ikat in de meeste gevallen alleen haar schering. De inslagdraad, die de geornamenteerde ketting tot een zeer fijn ripsachtig weefsel opbouwt, is bijna onzichtbaar. Deze techniek is door Louis Bogtman geheel overgenomen.

Met verscheidene foto's van Nederlandsche Ikatdoeken is dit artikel geïllustreerd.

Eigenaardig is, dat, evenals vroeger, bij de Europeesche navolging der Javaansche batiktechniek thans ook bij die van het Ikat de mannelijke kunstenaar er mede is begonnen, terwijl in Indië beide technieken uitsluitend door vrouwen beoefend worden.

Ten slotte volgen hier de beide illustraties, behorend bij het artikel over Ikat door Mevrouw A. Bouman-Houtman uit Kalabahi (Eil. Alor), welke wij de vorige week beloofden.

Afbeelding VI, de *harapekoe*, is een instrumentje door de Savoeneesche ikatweefster uitgevonden om donkere en lichte draden door elkander te draaien. Het bestaat uit een bamboe, die door een doorgemaakt kogelgewricht van een koe is gestoken. Bovenop steekt er een gebogen spijker uit. De bamboe wordt op de dij rondgedraaid en dan losgelaten. Als een tol draait dan de *harapekoe* in de lucht rond en de draden

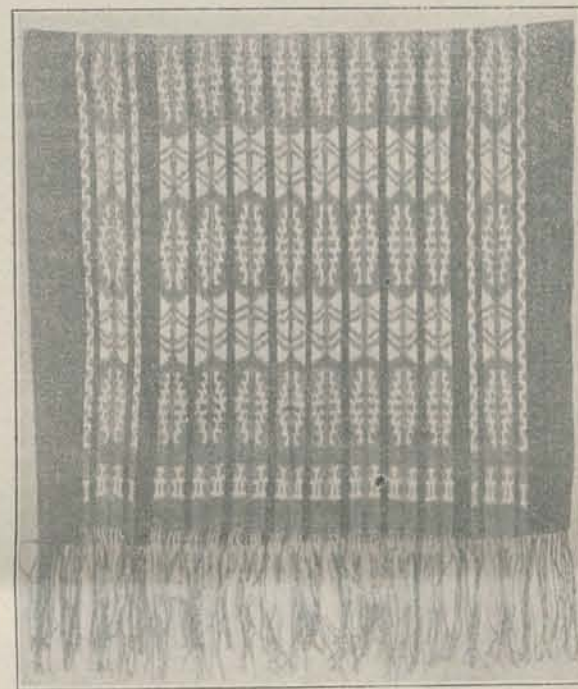
*) Voor hen, die de Indische Ikat-techniek, met de achtereenvolgende verboden en de telkens daaraan voorafgaande draad-afbindingen, kennen, is deze uitlegging wel zeer onvolledig. — Red.

draaien over een lengte van pl.m. 1 M. ineen. Dan wordt weer een stuk van die lengte losgekloend en weer gedraaid tot de heele *harapekoe* vol is met de gespikkelde draad.

harapekoe

Afbeelding VII is naar een foto van de helft der eerste *woheju*-ikat-doek, door Mevr. Bouman, onder leiding van hare Savoeneesche leermeesteressen vervaardigd. Deze *slendang* (omslagdoek, welke ook als kleurschakeering, bijzonder goed is gelukt, ligt bij Boeatan Heulstraat 19, Den Haag, voor belangstellenden ter bezichtiging.

Evenals bij batik het geval is, zullen ook de meest artistieke, Europeesche beoefenaars van ikat toch ten slotte eerlijk moeten bekennen, dat zij het nimmer zoover er in zullen brengen, als hun Indonesische voorgangsters, die de Kunst, sinds eeuwen van moeder op dochter overgenomen, tot hoogste schoonheid hebben opgevoerd.

Streng discreetie, accurate bediening, prima kwaliteiten en soepele betalingsvoorwaarden zijn de factoren, waardoor alle Repatriëerenden bij voorkeur gaan naar — — — — —

Magazijn „De Residentie“

LANGE BEESTENMARKT 119-127 5080

DEN HAAG - TEL. 15555

GROOTE SORTERING
DAMES- en HEERENKLEEDING
MEUBELN - BEDDEN - RADIO
ENZ. ENZ. ENZ.

HANSA
TAFELZILVER

Het laagst geprijsd -
het hoogst geprezen

Zowel verzilverd, als in
gewaARBORGd massief
zilver verkrijgbaar

5039

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Interkoloniale en internationale vergelijking.

De talrijke en diepgaande verschillen tusschen toestanden en verhoudingen in Britsch-Indië en Ned.-Indië laten wel een vergelijking toe, doch nimmer conclusies. De Loc. (17 Jan. „Rondom ons”) kan zich dan ook niet vereenigen met eene conclusie van mr. A. B. Cohen Stuart in „Kol. Studiën”. Het is deze: „Gelet op de omstandigheid, dat de Britsch-Indische bevolking zooveel meer modern leven te zien geeft dan onze inheemsche en dat van dit machtige Aziatische complex zeker nog veel invloed op zijn geografische omgeving zal uitgaan, zou het met het oog op het vele dat ginds met zorg te bestudeeren valt m. i. overweging verdienen om in Br.-Indië vanwege de Ned.-Indische regeering een permanenten „waarnemer” te plaatsen, zooals er onlangs een te Genève werd benoemd. Een waarnemer, die de ontwikkeling daar te lande stelselmatig en met grondige kennis van toestanden ook in Ned.-Indië gedurende een geruimen tijd blijft gadeslaan, teneinde onze autoriteiten en onze beoefenaars van sociale wetenschappen waar noodig of gewenscht omtrent de politieke en maatschappelijke verhoudingen ginds en de evolutie daarvan op goed verzorgde wijze van voorlichting te dienen”. Dit denkbeeld nu zou De Loc. niet gaarne zien uitgevoerd. Het zou h. i. in de praktijk alras tot verwaarloozing van de onoverbrugbare verschillen leiden; het zou de verleiding meebrengen om de lijnen al te evenwijdig te trekken, en zelfs de parallel te verbuigen totdat raakpunten ontstaan — die niet gewenscht zijn. Wat ginds mislukt kan hier wel slagen; wat ginds slaagt kan hier mislukken. Eene al te rechtstreekse officieele waarneming zou, afgezien van het feit, dat zij alras tot de staatsrechtelijk ontoelaatbare figuur eener rechtstreekse vertegenwoordiging zou neigen, tot te stellige conclusies en tot daardoor beïnvloede onjuiste maatregelen kunnen leiden. Erkend moet worden, dat voor Ned.-Indië vollediger informatie en diepergaande studie juist van Aziatische landen noodig is. Het streven om in „De Loc.” de publieke voorlichting omtrent het Verre Oosten en de Pacific-landen volliger te maken, past in die erkenning; en de noodzakelijkheid voor de Overheid eveneens. Dit ware te bereiken door de buitenlandse vertegenwoordiging van het Rijk meer dan voorheen hierop te richten. De diplomatieke en consulaire diensten, welke deze aanpassing dringend behoeven, zouden in Azië en de Pacific-landen aangevuld, versterkt en verruimd moeten worden, niet alleen voor de plaatselijke behartiging juist van Indische belangen, maar vooral voor de zorgvuldige studie van verschijnselen, toestanden en gebeurtenissen, waarvan de degelijke kennis alweder juist in Ned.-Indië noodig is.

Wij vestigen de aandacht op De Loc. (13 Jan., blz. 5, „Volkenbond en Vrede”; blz. 33 „Moskou's methoden”), het Soer. Hbl. (17 Jan., „Luctor et emergo”; 18 Jan., „Amerika en het internationale Gerechtshof”), het Bat. Nwsbl. (15 Jan., „De Sovjet-diplomatie in Oost-Azië”), De Sum. Post (20 Jan., „Ontwapening”; 22 Jan., „Wenschen der Syrische nationalist”) en de Deli Crt. (20 Jan., „De lessen van een conflict”; 25 Jan., „Zeerecht en Vredesbelang”).

De extremistische invloeden.

De Indische Regeering verklaarde 10 Januari even uitdrukkelijk als uitvoerig, dat hare maatregelen alleen het extremisme golden, dat leidt tot daden van geweld. („De Loc.” 10 Jan., blz. 15). Twee dagen later zag men in de vergadering van de P. P. P. K. I. te Weltevreden, door pl.m. 1000 personen bijgewoond, leiders van Boedi Oetomo, van Pasoendan, van Studieclubs en Sarekat Islam, die de zaak der extremisten tot de hunne maakten. De leiding weigerde de verzekering der Regeering

HOTEL „DE TWEE STEDEN” | RESTAURANT „DE TWEE STEDEN”

Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage

FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD

Thé Dansant — — Diner Concert
Roemeensch Orkest 5104
Uitstekende Keuken
GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Speciale tarieven voor langdurig verblijf
Kamers met stroomend water en prive bad

te aanvaarden; zij ontkende de schuld der P. N. I.-leiders; zij bleef het extremisme voorstellen als voorhoede van de „nationale beweging”. („De Loc.” 18 Jan., blz. 18, „De P. P. P. K. I. bijeen”).

De Loc. (14 Jan., blz. 17) is van oordeel, dat hierop slechts één antwoord past. Ieder weet, dat deze „leiders” geheel op zichzelf staan, dat zij een splinterkleine fractie der bevolking vormen, ja zelfs slechts een uiterst klein deel van de ontwikkelden. Dat zij eene licht-ontvankelijke vergadering in beweging kunnen brengen is vanzelfsprekend; de waarheid blijft dat de bevolking in haar geheel door deze „leiding” in het geheel niet wordt vertegenwoordigd. Nu dan blijkt, dat deze leiders zich weloverlegd vereenzelvigen met het extremisme, nu treft ook hen de waarschuwing van de Regeering, en zullen ook hen de daden treffen, zoodra zij daar aanleiding toe geven. Eerst dan, als voor een ieder onomstootelijk zal vaststaan, dat de Regeering zich door moties en door misverstanden niet zal laten afbrengen van haar plicht, eerst dan zal zuivering bereikt zijn. Haar plicht blijft: de bevolking te beschermen tegen misleiding en de normale ontwikkeling van Ned.-Indië te verzekeren. Zoodra het eens en voor al duidelijk wordt, dat de Indische Regeering dezen plicht vervullen zal, wie zij ook tegenover zich vindt, zal zij ervaren dat zij alle goede elementen naast zich heeft.

In de Deli Crt. vertelt Dr. van der Sleen van „Het communistenkamp aan den Boven-Digoel” (22 Jan., 5de bl.) en van „De Inlander en onze cultures” (23 en 24 Jan.).

Het regeeringsbeleid.

De Deli Crt. (22 en 24 Jan.) bevat het afdelingsverslag van den Volksraad betreffende de algemeene beschouwingen over de politieke toestand en de Memorie van Antwoord. De Regeering herhaalt, dat zij van meening is haar beleid, al dan niet aangeduid met vertrouwenspolitiek, ongewijzigd voort te zetten. Wie met haar op een basis van algemeen vertrouwen wil samenwerken vindt de Regeering daartoe onveranderd bereid. Wie zulke samenwerking niet zoekt zal zij om deze reden alleen niet tegenwerken, maar wel scherp in het oog houden, en wie de grenzen der rechtsorde overschrijdt heeft wederom gezien wat hem wacht.

In antwoord op de vraag of de negatieve houding der Politie op de jongste bijeenkomst van de Vaderlandsche Club te Weltevreden de instemming heeft der Regeering, moge worden geantwoord met verwijzing naar den wensch van den Landvoogd om de ten deze bestaande traditie te handhaven geen justitieele of politieele gevolgen te verbinden aan critiek op zijn beleid, ook waar deze het karakter van persoonlijk hoon aanneemt. Daarvoor staat de vertegenwoordiger van de Kroon te hoog.

De Regeering zal binnenkort uit eigen beweging overgaan tot de gelijkstelling van Chineezen met Europeanen, hoofdzakelijk op het gebied van straf en procesrecht, welke voorstellen reeds in de eerstvolgende Volksraadszitting zullen worden ingediend.

Wij verwijzen naar De Loc. (18 Jan., blz. 32, „De wetigheid van het goederengeld”), de Java-Bode (16 en 21 Jan., „De Woeker-bestrijding”), het Bat. Nwsbl. (15 Jan., „De Commissie-Bodenhausen”; 16 en 17 Jan., „Arbeidsbeurzen”), het Soer. Hbl. (13 Jan., 2e bl., „De Regeeringsverklaring”; 17 Jan., 2de bl., „De opheffing der afdeling Toeren”) en De Sum. Post (23 en 25 Jan., „Tegen de Flesschentrekkerij”; 24 Jan., „Een nieuwe groep”).

Engelsch oordeel over ons Koloniaal Bestuur.

Prof. G. Elliot Smith, de vertegenwoordiger van de Britsche Regeering en de „Royal Society” op het 4de „Pacific Science Congress” in Mei j.l. te Bandoeng gehouden, is — volgens De Loc. (13 Jan. blz. 1) — te Londen teruggekeerd als warm bewonderaar der Nederlandsche methodes in Indië en als overtuigd prediker tot navolging hiervan. De buitenlandse leden van het Congres zagen — zeide hij — in Java een Staat, waar men wetenschappelijke onderzoekingen niet als een dure luxe beschouwt, doch als de vitale en essentieele voorwaarde voor sociale economische welvaart. De omvang en de hoedanigheid van den arbeid, de uitrusting voor het onderwijs en onderzoek op preventief medisch gebied, zijn waarlijk bewonderenswaardig. Een bijzonder diepen indruk maakte de aandacht, die besteed wordt aan de studie van de anthropologie van den archipel, de archeologie, de gebruiken en het geloof der volken. Het uitstekend werk, dat hierin wordt verricht, heeft

als gevolg: een beter en zuiverder begrip van den Inlander, zijn mentaliteit en zijn tradities en in de uitwerking der beheerspolitiek wordt hiertoe rekening gehouden. Dit schept betere verhoudingen; het gevoel van eigenwaarde van den Inlander wordt op gezonde manier versterkt, wanneer hij ziet met hoeveel eerbied en belangstelling men zijn gewoonten en gebruiken bestudeert en mijn meest treffende ervaring op Java was misschien het gezicht van die kriocleende menigten gelukkig inboorlingen, die zich zoo goed weten te gedragen. Het is zeker geen overdrijving, te beweren, dat het bestaan zelf van deze enorme bevolking op Java van meer dan 38 miljoen zielen, gebaseerd is op het intens cultiveren van wetenschappelijk onderzoek en de praktische toepassing daarvan voor elk levensaspect van het volk. Zoo werd Nederlandsch-Indië voor ons een aanschouwelijke les van buitengemeene waarde, een inspirerende opwekking voor alle Koloniën en Dominions, die voor soortgelijke problemen zijn gesteld, om dit voorbeeld te volgen.

De Loc. (16 Jan., blz. 4) bespreekt het boek „East for Pleasure” van Walter Harris.

De Tenggereezen.

Het Soer. Hbl. (17 Jan., 2de bl.) noemt „De Tenggereezen” het meest belangwekkende volkje van Java. Het bewoont het eenige bewoonde gebied boven de 2000 M., buiten den Diëng. Het vriest 's nachts wel eens in de Oost-Javasche bergen; de adem is er een deel van den dag zichtbaar. De Tenggereezen leiden een geïsoleerd leven, geregeld volgens Hindoe-wetten en gebruiken en vervuld met vóór-Hindoesche denkbeelden. De Tenggereezen leeft sober en is vlijtig; zijn akkers zijn wel verzorgd, zijn woning is wel gebouwd. Er heerscht een zekere welstand, die aangenaam aandoet, evenals de vriendelijke welwillendheid en het bijmoedig karakter prettig stemmen. Het is misschien het zachtste volk ter aarde. Een moord is hier nog nooit geschied, twist is er onbekend, boosdoeners zijn er niet. Onder de leiding van hunne doekoens (geestelijke voorgangers) leven de Tenggereezen rustig voort, vol vertrouwen in hun uitspraken. Meestal zijn deze onbezoldigde voorgangers hoogstaande mannen, uitblinkend door gaven van hoofd en hart. De Tenggereezen zijn grooter dan de Javanen, hebben o.m. een langer hoofd, een brederen neus en veel lichtere oogen. Er zijn veel Zuid-Europeesche typen onder; maar ook opvallend Mongoolsche typen komen voor. Het aantal oude menschen is er groot; honderdjarigen zijn hier niet zeldzaam. In den Tenggere is de vrouw niet alleen de gelijke, maar de meerdere van den man. Voor haar is het moederschap en de zorg voor haar gezin nog het hoogste. De Tenggereezen zijn vermoedelijk Prae-Javanen; voortgezette navorsching zal waarschijnlijk meer zekerheid omtrent de opeenvolgende immigraties kunnen geven. Van de Oostzijde is de autoweg al tot den rand der Zandzee genaderd; aan den Westkant zal dit in 1931 het geval wezen. Over een paar jaren kan men voor enkele kwartjes met de autobus naar den Bromo, het Allerheiligste.

De Loc. bepleit: „Verbetering van het Gehalte der Penghoeloe's” (16 Jan., blz. 3), de Java-Bode: „Meer animo voor Indië” (20 Jan.); het Soer. Hbl. plaatste het vervolg van de artikelen van Z(entgraaff): „Ter bedevaart” (14, 15 en 16 Jan., 2de bl.).

Wetenschappelijke opsporing van bodemschatten.

„Mineur” maakt in De Loc. (6 Jan., blz. 1) propaganda voor „Geophysisch Onderzoek naar Delfstof-Afzettingen” in Indië. Een aardbevingsgolp, welke in staat is in graniet 5 kilometer per seconde af te leggen, zal in een zandsteengebied voor denzelfden afstand meer dan den dubbelen tijd noodig hebben. Dit heeft er den practici onder de aardbevings-onderzoekers toe gebracht om over een zeer uiteenlopend aantal gesteenten nauwkeurig na te gaan hoe groot de voortplantingssnelheid der trillingen daarin is, om met die wetenschap gewapend het omgekeerde te kunnen bewerkstelligen, n.l. uit de snelheid van voortplanting eener aardbevingsgolp den aard van het gesteente af te leiden. Met behulp van brisante springmiddelen verschaft men zich kunstmatig de aardbeving op de, voor het terreinonderzoek, meest geschikte plaats. Het nauwkeurig vastleggen van antichlinalen en koepels in petroleumterreinen, het bepalen van diepte, dikte en begrenzing van steen- en bruinkool-lagen, en het karteeren van steenzoutmassa's behooren tot de meest dankbare opdrachten van den seismoloog. Doch ook bij het opsporen van

andere delfstoffen en van water en in het bijzonder als het er op aankomt vast te stellen of de ondergrond geschikt is voor het aanleggen van groote bouwwerken vindt de *seismische methode van aardonderzoek* reeds belangrijke toepassing. Van de afgeplatte Noord- en Zuidpool gaande naar den evenaar valt niet een regelmatige afname van de *zwaartekracht* waar te nemen; de variaties zijn legio. Uit waarnemingen met de z.g. torsiebalans is het mogelijk te constateeren of het *soortelijk gewicht der gesteenten*, welke zich in de aardkorst in de nabijheid van het toestel bevinden, uiteenloopt, dan wel uniform is. Is dus een erts massa van groot soortelijk gewicht, of een oliehoudende zandmassa met laag soortelijk gewicht in den ondergrond aanwezig, dan maakt de torsiebalans het mogelijk de juiste ligging daarvan vast te stellen. Het *geleidingsvermogen der mineralen* loopt voor den elektrischen stroom aanmerkelijk uiteen. Voert men nu door middel van metalen staven op twee punten een wisselstroom in den grond, dan is het mogelijk vast te stellen of zich in de naaste omgeving lichamen bevinden van abnormaal groot geleidingsvermogen, dan wel van abnormaal groot weerstand. Ook bij deze methode kan men diepte en grenzen van het betreffende lichaam met vrij groote nauwkeurigheid aangeven. Een betrekkelijk klein aantal mineralen is *magnetisch*. Komen dergelijke materialen in den bodem voor, dan gelukt het met zeer gevoelige magneten, dit aan te toonen. In de geologie spelen *spleten, breuken en verschuivingen in het gesteente* een zeer belangrijke rol. Radium zendt juist daarboven zijn ontledingsproducten in veel sterkere mate de ruimte in dan in ongestoord terrein. De intensiteit van de radium-emanatie kan men meten en het gelukt daarmee de juiste ligging en het verloop der spleten en kloven vast te stellen. Door *combinatie van de hierboven genoemde methodes* kan men menigmaal resultaten bereiken van bijna onttellende nauwkeurigheid. Dat de *wichetroede* in staat is alle delfstoffen aan te wijzen is minder zeker dan men geneigd is, op grond van de talrijke berichten van nu en vroeger, aan te nemen. Dank zij een scherpe controle en minnieus onderzoek door onpartijdige en kundige mannen, blijft de roedelooperij vooralsnog zonder praktische beteekenis. In alle beschaafde landen der wereld hebben de hierboven genoemde methoden burgerrecht verkregen en er wordt op steeds ruimer schaal gebruik van gemaakt.

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

Uit de Inheemsche en Mal-Chineesche pers.

Het Regeeringsoptreden tegen de P. N. I.

De redactie van het tijdschrift *Timboel*, No. 24, gedateerd 15 December 1929, schrijft naar aanleiding der door de Regeering van Ned. Indië tegen den uitersten linkervleugel der Indische nationalistischen genomen maatregelen onder het hooft „Het slot van een régime” als volgt:

„Volgens ons oordeel mogen machtsmiddelen, gelijk op 29 December 1929 door de Regeering zijn aangewend tegen de P. N. I. en de geneele Indonesische volksbeweging, eerst in de uiterste noodzaak worden gebruikt en is het in geen deele gebleken dat die noodzaak thans bestond.

„Wij achten een dergelijke overheidsactie allerbedenkelijkst, vooral ook omdat de Indonesische bevolking er tot het uiterste door moet worden geprikkeld.

Wij dringen er bij die bevolking op aan, hare kalme en waardigheid te bewaren en elk onwettig optreden na te laten.

„Het jongste optreden der Regeering versterkt ten eerste de meening dat het recht van vereeniging en vergadering in een koloniaal land als het onze in wezen fictief en waardeloos is.

„Wij achten het wenschelijk dat het Indonesische volk zich tot betere tijden van alle openbare politieke actie onthoude en geven aan de bij de P. P. K. I. aangesloten organisaties in overweging zich te beperken tot actie in besloten kring, tot tijd en wijle de omstandigheden een werkelijke vrijheid van woord waarborgen.

„Wij meenen dat de nationale fractie in den Volksraad in overweging zal hebben te nemen of niet discussies daar ter plaatse in een geval als dit uiteraard vruchteloos moeten zijn en het niet beter ware, zich na een kort formeel protest geheel te onthouden van algemeene beschouwingen over de Nationale beweging en de bejegening thans door haar ondervonden.

„Wij doen echter een ernstig beroep op het Nederlandsche Volk en de Nederlandsche partijen om ten krachtigste stelling te nemen tegen het thans hier te lande door de Regeering gevoerde beleid.

„Wij zijn er van overtuigd dat de Indonesische bevolking, ondanks alles, in haar rechtmatigen strijd zal stand houden en dezen zal voortzetten tot aan de bereiking harer vrijheid.

„Aan de goede bedoelingen van het huidige bewind steeds in ruime mate het vertrouwen geschonken hebbende, waarop het aanspraak maakte, spre-

ALLE Wijnen Gedistilleerd en Limonade van

zijn voorhanden bij de navolgende firma's

5111

DEN HAAG:

RIJSWIJK.
SCHEVENINGEN:
VOORBURG:

N. V. DUYNSTEE's Wijnhandel, Spui 250, Telefoon 16413
N.V. ENGELS' Wijnhandel, Suezkade 48, Telefoon 32694
HENRI VLEK, Hoofdkantoor, Herderstr. 24, Telefoon 17368*
HENRI VLEK, Filiaal Goudenregenstr. 206, Telefoon 38044
N.V. VLEK's Wijnhandel, Theresiastr. 88, Telefoon 70100
Wijnhandel LEEUWENDAAL, Oranjelaan 4, Telefoon 18755
HENRI VLEK, Filiaal Pansierstraat 33, Telefoon 51962
Wijnhandel v. d. KRUK, Willemstraat, Telefoon 78171

ken we thans en ten slotte onze diepe teleurstelling uit over zijn jongste daad. Zijn wezenlijk karakter definitief onthullende, heeft dit bewind ten zooveelsten male zijn voor de Nationale beweging vriendschappelijke woorden doen volgen door voor die beweging verderfelijke daden.

„Met vreugde zullen wij den dag begroeten, die het einde brengt van een dermate tweeslachtig en onvast bewind, dat niet den moed heeft zijner overtuiging en waarop wij geen enkele verwachting meer grondvesten.”

De *Bintang Timoer* vraagt o. m. of de P. N. I. inderdaad plannen heeft beraamd om in 1930 opstand te verwekken en verklaart niet te kunnen aannemen dat de P. N. I. zoo dom zal zijn. De P. N. I.-leiders zijn ontwikkelde personen, die weten hoe groot hun macht is, vergeleken bij die der Regeering.

„Een ieder weet, zegt het blad verder, dat binnen 24 uur op alle plaatsen op Java een goed georganiseerde en geoutilleerde macht aanwezig is en dat elke revolutie voor de revolutionairen beteekent zichzelf als voedsel verstrekken voor de machinegeweren.

In de „Hollandsche editie” van 3 Januari wordt onder het opschrift „Crisis in de Nationale Beweging” o. m. gezegd dat „de jaarwisseling voor de nog betrekkelijk jonge nationale beweging een dag van rouw is, een dag die in de annalen der Indonesische beweging in het algemeen met zwarte letters zal worden vermeld.”

Het blad gaat er verder op in en zegt aan het slot van zijn betoog dat „opheffen der P. N. I. in feite geen einde oer „Kepala Banteng” is. Tot neder is men in staat de gangen na te gaan van de P. N. I. en andere nationale partijen en hieraan te danken dat de overheid tijdige en preventieve maatregelen kan treffen, maar wanneer de acte in het geheim worat gevoerd is het onheil niet te overzien.”

In *Sipatahoenan* behandelt een redactielid de vraag of Ir. Soekarno inderdaad van plan was opstand te verwekken. Schrijver, die niet zoo ontwikkeld is als Soekarno, acht dit ongelootelijk. Wat voor wapen hebben wij tegen den vijand — vraagt hij — althans indien er van vijand gesproken mag worden. Neen, het is niet te gelooven. Ook de bevering van de Europeesche pers, die zeide dat het hoofbestuur mogelijk tegen den opstand is, maar de afdelingen der P. N. I. niet, is — volgens schrijver — niet aannemelijk. Want zelfs de Regeering heeft verklaard dat de hoofdleiding de discipline in handen heeft. Schrijver gelooft dan ook dat dit alles slechts gebaseerd is op de vrees voor eventuele gebeurtenissen als van 1926. Men kan geen pittige woorden hooren of de Europeesche bladen stoken de Regeering op om de extremistische nationalistischen te vernietigen, want dan denken zij direct aan de Novemberdagen van '26. Zal de beweging echter dood gaan, indien Soekarno c.s. mochten worden verbannen? In geen geval, eerder nog meer vooruitkomen.

Na eerst de berichten over de arrestaties en beslagleggingen te hebben overgenomen, wordt door de redactie van *Seayo Tomo* geconcludeerd dat de resultaten wel nihil zullen zijn omdat de P. N. I. geen opstandplannen heeft en geen wapens bezit. Dat andere vereenigingen er bij betrokken werden, is alleen te wijten aan het optreden van de plaatselijke politie. Dat de Europeesche pers er heel blij mee is, is begrijpelijk. Naast de Europeesche bladen is er een Indonesisch blad, de „Bahagia”, dat de arrestaties in verband met andere feiten brengt, n.l. met de pogingen om het huis van den Regent van Bandoeng in brand te steken.

Onder het hooft „Een verschrikkelijke tijd” wijdt een medewerker van het blad *Darmokondo* een diepgaande beschouwing over de jongste Regeeringsdaad. In de eerste plaats wijst hij er op dat de raid werd uitgevoerd ten aanzien van allerlei vereenigingen, politieke en sociale, in geheel Indonesië, dus practisch tegen de Indonesische beweging. De vraag is dan gerechtigd, wat door politie en Regeering daarmee bedoeld werd. De redevoeringen der voormannen worden verdedigd; het blad meent dat de nationalistischen den weg der revolutie niet goedkeuren en de voornaamste zich in den laatsten tijd meer en meer op economisch terrein hebben bewogen en dat, wat van niet gering belang is, de P. N. I. een openlijken weg bewan-

delt. Volgens schrijver liep de Regeering reeds lang met plannen rond om deze krachtdaad tegenover enkele Indonesische partijen toe te passen. Het begon met Haar standpunt ten aanzien van het volkslied „Indonesia Raja” dat gevolgd werd door de bekende verbodscirculaire van Gouverneur Hartelust. Ten slotte wordt de vraag gesteld of deze daad niet gekwalificeerd kan worden als een bewijs dat het de Regeering zelf is, die een scheiding tusschen Haar en het volk doet ontstaan, die een gevoel van wantrouwen wekt bij hen die in den beginne in Haar vertrouwen stelden. Gehoopt wordt dat deze gebeurtenissen voorspoed voor de Indonesiërs zullen doen geboren worden, die bezig zijn de opheffing van de nationale welvaart na te streven.

Cost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's-Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor N.-I.

Uit no. 27 van 4 Jan.: Ons jubilerend Landbouwdepartement (met portret van den directeur, dr. Ch. Bernard). — Dingen, die gebeurd zijn. VII. — Geopote edelkarpers, door B. — Sierheesters, door P. M. W. Dakkus, III. — De koffiekeur in de praktijk. — De groote beteekenis der Inlandsche klappercultuur (door dr. Z. Kamerling, ontleend aan de *Avondpost*).

Uit nr. 28 van 11 Jan.: Het jubileum van „Landbouw”. — Dingen, die gebeurd zijn. VIII. — Een oud-strijder in de kina, door B. — Heveana, V. — Bezuiniging, door Latex. — Nuttige wenken voor den (Rubber)planter, VI. Wij zijn thans reeds tot den 34sten wenk genaderd. — Hoe men verlies van latex kan tegengaan (uit de *Planter*). — De Indische exportcultures in de laatste jaren. — Feiten en mogelijkheden der suikerindustrie.

De Bannier.

Een waardeerdend artikel over prof. van Kan's werk: Uit de rechtsgeschiedenis der Compagnie (1ste bundel, 18de eeuw).

In- en Uitvoer.

van 17 Febr. no. 7 heeft als portret van de week dat van den heer George Calkoen, hoofddirecteur van de Ned. Middenstandsbank, die in Suriname als directeur, later directeur-voorzitter van de Surinaamsche bank, gedurende 10 jaren werkzaam was.

De Indische Mercur.

In nr. 8 van 19 Febr. vervolgt ir. W. Spoon zijn artikel: Proeven over de verschepping in koelkamer van een viertal soorten mangga van Java. — Bevolkingskoffiecultuur in Suriname, door prof. dr. G. Stabel (met platen). (Het laat zich aanzien dat, hoewel thans nog niet van groote beteekenis, een snelle uitbreiding kan worden verwacht).

De Indische Verlofganger.

S. Kalfschrijft in nr. 29 van 21 Febr. een artikel: Een dichter over Indië. Die dichter is Hofdijk, de bekende Nederl. schrijver, o.a. van „Ons voorgelacht”. — Indische reishertinnen, Muziekuitvoeringen in vroeger jaren, door C. Vis—Janssen van Raay.

De Ingenieur.

In nr. 7 van 14 Febr. lezen wij een ingezonden stuk van prof. dr. ir. J. A. A. Mekel: Petroleumvondsten in Suriname, met naschrift van H. van Hetinga Tromp (omtrent het toepassen van geophysische methoden).

Nederlandsch Fabrikaat.

De lezing met lichtbeelden door ir. E. F. Surinager voor de afd. Den Haag dezer vereeniging op 22 Januari, is opgenomen in nr. 2 van 20 Febr., onder den titel: Curaçao en hare belangrijkheid voor den Nederlandschen handel en industrie (waarom geen nijverheid?).

Nieuwe Haagsche Courant.

In de nrs. 5226 en 5227 van 10 en 11 Febr.: „Wat er hapert in onze West. Zal men op het Binnenhof „W.-Indisch” doof blijven? Krachtig ingrijpen door het moederland is gebiedende eisch. De schrijver

eindigt zijn artikel met de woorden: instelling van een Directoraat-Generaal voor de West-Indiën aan het Departement van Koloniën.

Oedaya.

van Febr. nr. 2: Over kunst en kunstnijverheid van Timor, door C. Frans (voordracht op 30 Sept. in Den Haag voor het Kon. Ned. Aardr. Genootschap). — De samenwerkingsgedachte in het „Nederlandsch-Indonesisch Verbond” (rede in de reorganisatie-vergadering van het verbond op 13 Jan. in Den Haag) door Rn. Ms. Noto Soeroto.

Ons Zeewezen.

Uit nr. 2 van 15 Febr.: Reiscomfort in Indië, door J. Feenstra (slot).

Orang Peladang.

In nr. 5 van Febr.: Ons schoon Insulinde. III. Mijn tocht naar de Bromo (slot).

Politiek Economisch Weekblad.

Uit nr. 21 van 19 Febr.: De vaderlandsche club, door H. C. Zentgraaff (met naschrift der redactie). Een goed geargumenteerde en sympathiek betoog, waarvan wij de volgende zin aanhalen: „De V. C. wil samenwerking met alle op loyale en legale wijze ageerende Inlandsche groepen: zij aanvaardt de geleidelijke verschuiving van bevoegdheden naar de wettige representanten der Inlandsche bevolking”. — Een Moluksch politiek verbond, door dr. R. Broer-sema. — Brieven uit Suriname, De Koloniale Staten, door Aregson. — Verborgten Angels, feuilleton nr. XVI, door Ivans.

Spoor- en Tramwegen.

Ir. D. Jansen vervolgt zijn artikel: De tandradlocomotieven der Staatsspoorwegen ter Sumatra's Westkust in het algemeen en oEo tandradlocomotief in het bijzonder, in nr. 4 van 18 Febr.

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Wolanda-Hindia. Nr. 5 van Febr.: Onder en met Toradja's, III. — Het Javaansche gezinsleven. Tijdsindeeling. — Herinneringen uit ons verleden, V, door H. Langevoort.

Het Zendingsblad van de Gereformeerde Kerken in Nederland, nr. 2 van Febr.: De kerk te Patalan (met foto).

De Volksmissionaris, nr. 3 van 15 Febr. bevat een artikel over het gouden priesterjubiläum van Pater van Esch in Suriname, door H. Helmer, C. ss. R.

Suriname

Het „Centraal Bureau voor Persinlichtingen Vaz Dias” zond ons een overstelpende massa uitknipsels toe, over de behandeling van de Surinaamsche begroting in de Tweede Kamer. Zelden hebben we in de bladen zoovele en zoo belangrijke beschouwingen gelezen naar aanleiding van de begroting. Over het algemeen zijn de schrijvers dier beschouwingen niet te spreken over het regeeringsbeleid ten opzichte van „onze twaalfde provincie”, anders gezegd „het stiefkind.”

Sedert jaar en dag ijveren „Algemeen Handelsblad”, „Nieuwe Rotterd. Courant”, „De Telegraaf”, „Het Vaderland”, de „Maasbode” en nog tal van andere bladen, voor een krachtiger beleid ten opzichte van Suriname. Na de behandeling van bovengenoemde begroting zetten zij nog eens de puntjes op de i.

Zij, die niet lang geleden studiereizen naar Suriname hebben ondernomen, de heer Bruna van het „Handelsblad” en Prof. Sleswijk, laten het niet bij reisbrieven, maar strijden onverdroten voor het land, dat zij hebben lief gekregen, even als allen, die het uit eigen aanschouwing hebben leeren kennen.

Mr. Van Laer, die er eenige jaren geleden is geweest, breekt een lans voor de saneering der begroting. Niet lang geleden schreef de heer A. A. ter Laag, die vele jaren notaris is geweest in Suriname over „Suriname's wankelen staat”.

Inderdaad belangstelling te over. Het Nederlandsche volk zal nu wel weten waaraan het met dit gebiedsdeel hapert. Maar wie afzijdig blijven, dat zijn de kapitaalcrachten in den lande, die zich ter verdediging van hun houding beroepen op de vele mislukkingen van Surinaamsche ondernemingen. Zij vergeten daarbij dat ook in Oost-Indië talloze teleurstellingen zijn ondervonden. Maar men heeft daar den moed niet opgegeven na een eerste mislukking. Toen er in Suriname een ziekte optrad in de bacoven heeft men de cultuur stopgezet. In de Hevea merkte men een bladziekte op. De boomen werden weggehaakt. Uit was het! Zou men in Nederlandsch-Indië ook zoo gehandeld hebben? Was daar de Heveacultuur dadelijk een succes?

In Suriname kan men op verscheidene plaatsen de Gros-Michel-bacoven volmaakt gezond vinden. Heeft men onderzocht hoe dat komt? Evenzoo kan men op vele plaatsen in Suriname volkomen gezonde Hevea-boomen vinden. In Nederl. Indië is

Wissel- In- en Verkoop Credietbrieven Telegrafische Uitbetalingen	Hollandsche Bank voor West-Indië Keizersgracht 255 AMSTERDAM.(C) Tel. 31290 en 35290 CURAÇAO CARACAS VENEZUELA	Incasseeringen Handelsinformaties Rembours- en Document.-Credieten
	Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika 5130	

een eerste mislukking een aansporing om voort te gaan. In Suriname is een eerste tegenslag het einde.

Wat zal het optreden van de Tweede Kamer, wat zullen de krachtige beschouwingen in de pers opleveren? De Tweede Kamer zal tot de volgende begroting zwijgen. Of de Eerste Kamer iets meer zal doen dan mooie redevoeringen houden staat nog te bezien. Wij hopen dat de pers haar strijd niet zal opgeven. Het hameren op hetzelfde aambeeld moet tenslotte gevolg hebben.

Gelukkig is bij deze begroting tenminste iets bereikt. Dank zij het optreden van den ondernemersraad voor Suriname, zal de Regeering de proeven van Dr. Fernandes tot verbetering van de Liberia-koffie steunen. Wij wenschen Dr. Fernandes geluk met zijn succes. Hij is de man niet om bij een eersten tegenslag het bijltje er bij neer te leggen. Wie over die proeven iets weten wil, leze in het „Handelsblad” van 15 Februari het artikel: „Een markt voor de Surinaamsche koffie”, of in „Het Vaderland” en „De Nieuwe Courant” van den zelfden datum het artikel: „Verbetering der Surinaamsche koffie”.*

Wij moeten hier een vraag herhalen, die wij meermalen in dit blad hebben gedaan: hoe weet men dat het Nederlandsche publiek de Surinaamsche Liberia-koffie niet wil gebruiken? Bij geen kruidenier is het te krijgen.

In Suriname wordt de koffie veel gedronken. Behoorlijk gebrand, merkt men niets van den onaangename geur van de rauwe koffie.

Voor wij afstappen van de begroting willen wij de aandacht onzer lezers vestigen op een prent van Louis Raemaekers in „De Telegraaf” van 19 Februari, ze avondblad: De bode van den Minister roept in een put, waarop staat: „Permanente misère”: „Compliment van Zijne Excellentie, dat hij je er met een welvaartsplan niet uit kan halen”. Boven staat „Arm Suriname”.

De heer Feber had Suriname een bodemlooze put genoemd, de Minister meende dat men moet spreken van een zeer diepe put.

* *

In No. 12 (1930) van de uitgaven v.h. „Nationaal Bureau voor documentatie van Nederland”, lezen wij in een daarin overgenomen artikel van Dr. G. Pangstingl in „Pester Lloyd” (Buda-Pest) van 1 Februari, getiteld „Holland und seine Kolonien im Jahre 1929”:

„Für Surinam hat der Holländer nichts übrig, weder Geld noch Auswanderer. Es ist also kein Wunder, dass die Kolonie sich nicht entwickelt. Zur Zeit der Sklaverei war sie reich. Aber der Welt wird kaum dazu übergehen, wegen Surinam die Sklaverei wieder einzuführen. Wenn die Holländer aus dieser Kolonie wieder etwas machen wollen, dann wird ihnen wohl nichts anderes übrig bleiben, als sich einmal gründlich mit ihr zu befassen.”

* *

In een persgesprek met „De Nieuwe Stem” van 23 December heeft de ingenieur Savitsky o.m. gezegd:

„De toekomst van de goudindustrie — in Suriname — is gelegen in de onuitputtelijke voorraad kwarts, dat op vele plaatsen van zeer hoog gehalte is. Elders had hij een rif gevonden dat op een diepte van slechts 30 voet reeds van hoog gehalte is, terwijl er gegronde redenen bestaan om aan te nemen, dat dit gehalte naar de diepte progressief hooger wordt. Hij is er van overtuigd, dat dit eene rif reeds voldoende kwarts bevat voor jaren machinalen arbeid op groote schaal en dat, afgaande op de formatie van den bodem, er vele van die riffen moeten bestaan, die steeds doorgaan onder den invloed van regen en zon, het daarin vervatte goud los te laten.”

* *

In een artikel in „De Telegraaf” van 11 Febr. 2de Ochtendbl. „Onze kennis van Suriname. Het onderwijs onvoldoende”, uit Prof. Sleswijk de oude, dikwijls herhaalde klacht. Wij citeren daaruit:

„... De Departementen van Onderwijs en van Koloniën behoorden samen te werken tot het ontwerpen eener organisatie om de school in al haar geleidingen, om lager, middelbaar en hooger onderwijs dienstbaar te maken aan de vermeerdering van de kennis van ons volk omtrent zijn overzeesche gebiedsdeelen.”

* *

„Suriname” van 3 Januari schrijft:
„Door een zevental landgenooten is in Europa

een band gevormd; die zij de „Saramaccaband” noemen. Zij spelen voor de Edison Belt. De heer E. Wessels ontving per jongste mail een collectie dezer platen met verschillende populaire straatdeuntjes, gezongen door deze heeren”.

Kan een onzer lezers ons zeggen of het Neger-Engelsche deuntjes zijn en, zoo ja, waar ze te verkrijgen zijn?

(* *) Wij vestigen er de aandacht op, dat de interviewer bij de bespreking van het procédé-Fernandes gewaagt van het bij hoogere temperatuur „branden” van de koffie. Men leze hier „drogen”.

Curaçao

Een proclamatie van Urbina!?

Wij hebben nog al aardig wat leesstof over den overval van Urbina bijeengebracht en ook buitendien heel wat gelezen, maar nergens lezen wij bijzonderheden over een proclamatie van Urbina. De Telegraaf van 8 Augustus l.l. bevatte een brief van een bijzonderen correspondent, waarin wordt beweerd, dat de raid in groote lijnen is geleid door de communisten van Mexico uit, en na den overval gevonden brochures en pamfletten zouden hebben bewezen, dat de communisten het niet alleen begrepen hadden op een bepaalde groep in hun eigen land, doch „het wel degelijk ook tegen het Nederlandsche gezag op Curaçao gemunt hadden”.

Misschien is onder die gevonden pamfletten ook begrepen het onderstaande strooibiljet, dat ons in Spaanschen tekst werd toegezonden als een proclamatie van Urbina. Wij drukken het in een ons welwillend verstrekte Nederlandsche vertaling in zijn geheel af, omdat wij nergens anders iets van dien aard afgedrukt hebben gevonden. Men leze:

Venezolanen!!! Eerzame Curaçaoënaars!!!

Nu ik — als een door de dwingelandij van J. V. Gomez vervolgd — opnieuw in het gevaar verkeer van de willekeur te moeten verduren der Nederlandsche

Maison van Seventer

GROOTSTE INRICHTING VOOR

DAMES- EN HEERENKLEEDING

— NAAR MAAT —

5089 **DEN HAAG**

HEERENGRACHT 38 - TEL. 14214

autoriteiten op Curaçao, heb ik mij verplicht gezien mijn haat tegen de tirannie te verbinden met de ontevredenheid van het meerendeel der hier vertoovende landgenooten, ten einde de misdaden te straffen der handlangers alhier van den Dictator en opnieuw het schandbewind te bestrijden, dat in Venezuela overheerscht.

Drie achtereenvolgende keeren, dat ik op dit eiland een toevlucht heb gezocht, ben ik als een misdadiger behandeld geworden uit dienstvaardigheid tegenover de handlangers van Gomez' consul. In November 1922 werd ik gekerkerd, gehoord en met uitwijzing naar Venezuela bedreigd. Mijn vergrijp? Het bestrijden der tirannie in mijn vaderland! Dank zij de tusschenkomst van vrienden deed men mij naar Santiago de Cuba scheep gaan. In 1924 werd ik uitgezet drie uren, nadat ik aan land was gekomen.

En in 1928 zocht ik een toevlucht op Aruba, ongewapend, een vluchteling, een door de tirannie ter dood veroordeelde. Na vier dagen van eenzame opsluiting werd ik, uitgeput van honger en dorst, tezamen met tien lotgenooten, naar Curaçao gevoerd, waarbij men ons geboeid beneden in het ruim van het s.s. Samson overbracht; en geboeid vervoerde men ons naar de gevangenis, waar wij verhooren ondergingen welke ons herinnerden aan de inquisiteurs der tirannie. Een alge-

meene werkstaking van Dominikaansche en Venezolaansche arbeiders der raffinaderij, onmiddellijk gesteund door de Arubaansche arbeiders, alsmede de heftige betoogingen van de zijde der gansche Venezolaansche kolonie vervulden de autoriteiten met schrik, en wij werden naar Columbië gezonden.

Wij behoeven onzen opstand niet met frases te rechtvaardigen. Ieder vrij man is verplicht de tirannie te bestrijden. Dezelfde consul van Gomez zeide bij zekere gelegenheid: „Ik hield Urbina en zijn kameraden 20 dagen gevangen”. Wij voorzien reeds de ongerijmde en lasterlijke beschuldigingen welke men ons toe zal slingeren. Ons rustige geweten zal als een eer de kwalificatie aanvaarden waarmede men ons tot bandieten maakt, evenals Sandido, den verdediger van mijn overweldigd vaderland, en als Zapata, die voor den landbouwer streed, om hem den grond terug te geven welke hem toebehoort.

Corianen!!!

Gij zijt getrouwe soldaten geweest, gij hebt geweldige hardheden en ontberingen gedragen, gij zijt bij voorkeur het kazernevleesch geweest voor regeeringen en legeraanvoerders.

Wanneer ik mij in den oorlog werp, dan ga ik niet met persoonlijke oogmerken, noch met die van een benedhoofd, maar als een kameraad, als een broeder, die uw leed en uwe behoeften kent en die tot opoffering bereid is, opdat de bewoners van den Staat Falcón niet zullen voortgaan de onderworpen slaven te zijn van dictatoriale regeeringen, noch als bloedhonden te dienen om voor de eerzuchtigen die u tot den oorlog oproepen, de buit te bemachtigen.

Riera, Felleria, León Jurado en zoovele anderen deden nimmer iets voor de arbeiders, die met in den steek lating van huis en werk, zich aan allerlei gevaren blootstelden. De machtigen vergeten steeds de opofferingen der nederigen.

Venezolanen!!!

De oorlog waarin we ons heden begeven, zal niet eindigen met een eenvoudige verwisseling van personen. Neen! De Venezolaansche arbeiders hebben hun eerlijke en krachtige stem verheven om te bevestigen, dat de tijd voorbij is waarin de oude legeraanvoerders de volkeren aan de ellende en den ondergang prijsgaven. Het Venezolaansche volk weet dat alleen eigen krachtsinspanning het zal kunnen redden van het huidige schrikbewind, dat het gedurende zoo langen tijd veroordeeld heeft tot ellende, uitbuiting, dood.

In de kleuren van onze vlag worden onze verwachtingen, onze doeleinden en verlangens, zinnebeeldig uitgedrukt: in het rood en zwart van onze vlag is omschreven ons revolutionnair program van politieke en economisch-sociale eischen; vrijheid of dood, dat is het onverbreekelijke besluit van het Venezolaansche volk; en met deze zelfde vlag, die ik ontplooid hield van 1919 tot 1922, zullen wij komen tot de zegepraal waarop wij hopen.

RAFEL SIMON URBINA.

Op Curaçao, den 8en Juni 1929, in het hoofdkwartier van het revolutionnaire leger.

De opstandigen.

II.

Drie weken geleden deelden wij mee, dat tegen zes beklagden ter zake van den overval van 8 Juni 8 jaar en tegen zes andere 9 maanden gevangenisstraf was geëischt. Volgens de laatste berichten zijn er zes vrijgesproken, vijf tot 6 en één tot 7 maanden gevangenisstraf veroordeeld, alles met aftrek van de voorloopige hechtenis. Daar zal dus wel niet veel van overschieten. Wij begrijpen het niet goed: 500 Venezolanen doen aan den overval mee, 260 vertrekken er met de *Maracaibo*, 12 worden er vervolgd, tegen hen wordt tezamen 630 maanden gevangenisstraf geëischt, en ten slotte worden er 6 veroordeeld tot bij elkaar 37 maanden. Intussen past ons bij zoo weinig gegevens — wij weten niet eens, voor welk misdrijf deze menschen hebben terecht gestaan — geen oordeel over de rechterlijke uitspraak. Maar wel mogen wij onze verwondering uiten over een zoo groot verschil in waardeering van dezelfde feiten door de staande en de zittende magistratuur, een verschijnsel, dat ook waargenomen is kunnen worden bij of liever na de *rellejes* tijdens het bestuur van den gouverneur Brantjes.

Uit den Verren Vreemde

De Paus scheidsrechter.

De tentoonstelling van Vrede en Volkenbond wachtte maar op den afloop van de Haagsche conferentie, die den wereldoorlog had te likwideren, om op datzelfde Binnenhof, waar de groote staatslieden van alle bij dien oorlog betrokken mogendheden zoo pas bijeen waren geweest, die demonstratie te openen van datgeen wat bijeen te brengen is in betrekking tot de practijk van vrede en volkenbond.

Laat ons onze wekelijksche bijdrage voor het Kol. Wkbl. ook in het teeken dezer actualiteit stellen. Wij doen dit in verband met het bericht, dat tusschen Spanje en Peru een verdrag gesloten is, waarbij den paus voor heden en voor toekomst het recht van arbitrage wordt gegeven, ter oplossing van tusschen die twee staten ontstane geschillen. Art. 3 van de overeenkomst brengt daar elk geschil onder, van welken aard ook, en kent het recht van arbitrage uitsluitend toe aan den Heiligen Stoel, of aan die macht welke de paus in zijn plaats zal aanwijzen.

Wij zien deze staten dus ten eerste het beginsel van scheidsrechterlijke uitspraak bij voorbaat vastleggen voor alle geschillen die zullen kunnen ontstaan, vervolgens wordt de paus bij voorbaat aangewezen als de vaste arbiter, ongeacht over welke zaak 't geschil zal loopen en wanneer 't zal opkomen.

De betekenis van een zoodanige overeenkomst, als middel om een oorlog te voorkomen, is natuurlijk wel een andere waar 't twee rijken geldt, die vër van elkander verwijderd liggen en voor welke de kans op een oorlogsconflict gering is, dan wanneer het mogendheden betreft voor welke een dergelijke kans grooter moet worden geacht, maar wij hebben ons niet te verdiepen in een bespiegeling of er nog mooiere en betere gevallen zouden zijn te denken, wij hebben het geval dat zich aanbiedt en voordoet te aanvaarden zooals 't zich stelt, en dan hebben wij ons te verheugen over weer een stap te meer in de goede richting.

Bij overeenkomsten als deze moet men echter niet altijd alleen denken aan conflicten, waarmede een vreesbreuk gemoed zou kunnen zijn. Er kunnen zich tusschen staten kwesties voordoen waarvoor een oplossing gezocht moet worden, doch die de beide partijen volstrekt niet in vijandige verhouding tegenover elkander stellen. Amerika en Nederland hebben b.v. kort geleden het geschil over het eiland Miangas (in Indië) scheidsrechterlijk laten oplossen, zonder een moment van animositeit. Vrijwel alle zaken voor het Internationale Haagsche hof gebracht, liepen ook over vreedzame gedingen. Nu hebben Spanje en Peru vastgelegd, dat de beslissing voor al dergelijke gevallen, die ooit tusschen hen te vereffenen kunnen zijn, aan den paus zal worden toevertrouwd.

Dit alles is ook volkomen in overeenstemming met den geest van den Volkenbond, van welke de beide landen lid zijn.

Met hun keuze van den paus doen zij, zooals bekend, niet iets dat geheel nieuw is.

Toen de macht der pausen op haar hoogst was werd hun gezag veelmaals door de vorsten ook in verband met wereldlijke oneenigheden ingeroepen. In volkenrechtelijke geschillen traden zij ook op als opperste scheidsrechter. Door hun invloed is menigmaal de uitbarsting van een oorlog voorkomen.

Zij beschikten over een macht, welke aan hun uitspraak kracht bijzette, de geestelijke banvloek over den ongehoorzame.

Later is de positie van den paus in de verhouding der wereldlijke en politieke aangelegenheden een andere geworden; ook de banvloek verloor aan beteekenis en uitwerking.

Waar en wanneer aan scheidsrechterlijke uitspraak werd gedacht werden andere opperrechters gekozen. Zoo de keizer van Rusland, de koning van België, de president van de Zwitsersche republiek. Ook werd wel een scheidsgericht ingesteld zooals te Genève of te Den Haag.

Maar de paus was daarom toch niet als zoodanig geheel vergeten. Bekend is hoe Bismarck hem de beslissing gaf in het Duitsch-Spaansche geschil over de Carolinen. Nadat de Duitschers zich in de koloniale politiek hadden gestort, kwamen zij er ook toe in 1885 hun vlag te hijschen op de Carolinen in te verre Zuidzee. Maar Spanje deed toen oude rechten op die eilandengroep gelden. De paus tot arbiter gekozen, stelde Spanje in 't gelijk. Duitschland eerbiedigde die uitspraak zonder eenige tegenbedenking. (Later kocht het de eilanden die 't in den grooten wereldoorlog weer verloren heeft, en die toen als mandaatgebied aan Japan toegewezen zijn. Doch dit slechts, als hier niet ter zake, tusschen haakjes).

En zoo cirkelt de kring weer rond. Uit het nieuwe Spaansch-Perueesch verdrag blijkt, zoo schrijft de Echavarrí, rector van de universiteit van Valladolid, „een onbegrensd vertrouwen in den Heiligen Stoel; het beteekent, dat aan deze niet alleen een zedelijke macht, maar ook een juridische wordt toegekend; in hem wordt de verpersoonlijking gezien van de waarheid en van het recht.” Dit is dezelfde opvatting als die volgens welke de pausen vijf eeuwen geleden aanspraak maakten op het opperscheidsgerecht in het wereldgericht.

Ingezonden

Het Koloniaal Congres der S.D.A.P.

Mijnheer de Redacteur,

Met groote belangstelling, — schoon niet met algeheele instemming — volgde ik de verslagen van het onlangs te Utrecht gehouden Koloniaal Congres der S.D.A.P. en naar aanleiding van het daar gesprokene moeten mij enkele opmerkingen uit de pen,

welke U, naar ik hoop, in Uw geacht blad zult willen opnemen.

Veel van wat daar werd gezegd, voideed mij slechts matig.

Uitlatingen als „de wijze waarop de blanke directie van sommige ondernemingen het bruine personeel uitbuiten is hemeltergend” en „het kapitalisme wenscht zijn prooi niet los te laten” enz., enz., zijn uitmuntend geschikt om een applausje van het schel-linkje uit te lokken, maar geven een valsch beeld van de werkelijkheid.

Ik ken Indië nu zoowat een kleine dertig jaar, maar heusch die „hemeltergende uitbuiting” van den bruinen broeder valt nog al mee.

Helaas zullen dergelijke dikke woorden echter steeds bij de groote massa in goede aarde vallen, omdat zij, een algemeen verspreide minderwaardige menselijke eigenschap in het gevele komen, namelijk afgunst, zoo niet haat, van den minder bedeelde jegens hen, die zij meenen dat het beter hebben dan zij zelven.

Aan het dwaze om maar steeds te blijven spreken van de bevrijding van „Indonesië” van het Hollandsche juk zullen wij maar niet veel woorden verspillen.

Wat toch is dat Indonesië?

Een conglomeraat — het is reeds uit den treure gezegd — van de meest verschillende rassen en stammen op allerlei trappen van beschaving, die elkaar absoluut niet verstaan, niet kennen en waar zij elkaar kennen, vaak niet verdragen, verspreid over wijd uiteenlopende eilanden en eilandjes.

Moeten, mijn brave Indonesische vrienden, de koppensnellers van Nieuw-Guinea soms zoo spoedig mogelijk van het Hollandsche juk bevrijd worden?

Hoofdinspecteur voor 's-Gravenhage: F. J. MAHLMAN, Plaats 31a 5069

Moet het grootste deel van Celebes, waar eerst sedert kort, dank zij het Hollandsche gezag, de algemeene welvaart zich ontwikkelt, en een veel grooter rust en rechtszekerheid heerschen dan ooit te voren, ook weer worden „bevrijd”?

Zoo ja, dan valt het binnen korten tijd terug tot zijn staat van groote achterlijkheid, waarin het zoo lang verkeerde en wordt de inheemsche bevolking weder gekneveld en uitgezogen door eigen hoofden en zoogenaamde vorstentelgen.

Maar genoeg hierover, er zijn geen erger dooven dan zij, die niet willen hooren of zij, die spreken over zaken en toestanden waarvan ze of niets of zeer weinig weten.

Gepraat in de ruimte zonder solide basis.

Ernstiger en bezadigder woorden sprak de heer Albarda en wel mogen zijn partijgenooten ter dege nota nemen van zijn betoog, waarin hij eerlijk en ronduit het Hollandsche volk voor oogen hield wat een eventueel verlies van Indië voor Holland zou beteekenen. Kortweg gezegd een „ramp”.

Want behalve de arbeiders, die spoedig broedeloos zouden worden, zou b.v. de winkelstand — er zijn nog andere menschen dan arbeiders ook — een zoodanige aderlating ondergaan, dat het nu reeds vaak zoo zware bestaan voor zeer velen onhoudbaar zou worden. Beseft de doorsnee Hollander wel voldoende wat wij aan Indië te danken hebben?

Kan ik de ernstige waarschuwing van den Heer Albarda dus ten volle onderschrijven, bij zijn verder betoog gaan onze wegen uiteen.

Want — zoo sprak hij — wij streven „naar Indië's onafhankelijkheid, omdat wij dit groote beginsel hoo-ger stellen dan ons materiëel belang”.

Luid applaus, zoo zei het verslag, volgde op deze woorden. Maar ik vraag mij af of talloze arbeiders in de toekomst ook zullen juichen als zij en hunne gezinnen aan den lijve ondervinden, wat de gevolgen in de praktijk van deze schoone woorden zullen zijn.

COMM. VENN. „DE ECONOOM”

RIJSWIJKSCHEWEG Nos. 408—410 - DEN HAAG

KLEEDING NAAR MAAT

5229

Engelsche en Schotsche Stoffen

Elegante coupe - 1e kl. bewerking

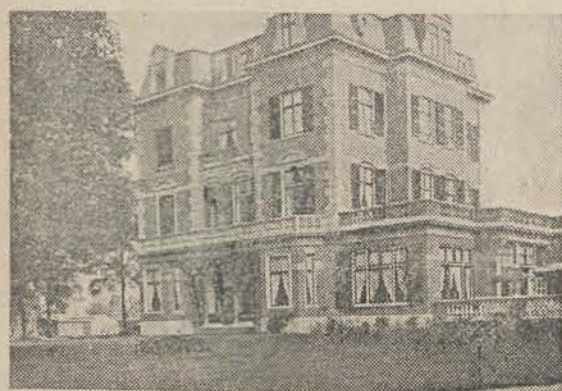
Vraagt toepassing Amerik. Rekening-Courant-systeem

DAMESSTOFFEN
ZOOVEL
VOOR DE TROPEN
ALS VOOR HOLLAND

BOTHE
Keenestraat 21 Den Haag
STALEN WORDEN TEN
SPOEDIGSTE OP AANVRAGE
FRANCO GEZONDEN
DOOR GEHEEL NEDERLAND

5014

— HERSTELLINGSOORD —

„Huize Maria Emalia Dorrepaal”

gelegen even buiten Voorburg in landelijke omgeving met grooten tuin en waterpartij. Uiterst geschikt voor repatrieerenden, die, op advies van een geneesheer, eenigen tijd rust behoeven.

BILLIJKE PRIJZEN.

VRAAGT PROSPECTUS.

Laten we thans om de gedachten te bepalen op den voorgrond stellen, dat we in het hieronder volgende, meer speciaal over Java zullen spreken, zijnde dit voorloopig toch nog altijd verreweg het belangrijkste deel onzer koloniën, al ware het slechts door zijn overheerschend talrijke bevolking.

Steller dezès nu heeft de vaste overtuiging, dat Java als volkomen onafhankelijk gebied, een doodgeboren kindje zou blijken.

Het zou of in handen vallen van den een of anderen vreemden overweldiger of, zoo dit wonder boven wonder niet geschiedde, door innerlijke verdeeldheid en aan eigen feiten ten gronde gaan.

Wat mij in het krijgsgeschiede der jongere Javaansche generatie treft, is een sterk overdreven gevoel van eigenwaarde, gepaard aan een groot gemis aan zelfkennis en een juisten kijk op de verhoudingen.

Het moge velen hunner onaangenaam in de ooren klinken, maar ik meen, dat het hoog tijd wordt, dat den Heeren nieuwlichters eens ronduit wordt gezegd, dat het Javaansche volk niet geschikt is om een levensvatbaar, onafhankelijk rijk te grondvesten en te behouden.

Want tot het in stand houden van zulk een rijk — gesteld al dat het mogelijk bleek Java als één rijk te doen optreden — in een wereld, zooals die nu eenmaal is, temidden van een wilden strijd om het bestaan, zij andere eigenschappen noodig dan die de Javaan bezit.

Voor zulk een strijd, waar het werkelijk gaat om levensbehoud, is de tropenbewoner in het algemeen slecht uitgerust. Hij is daarin de mindere van den mensch uit koeler klimaten, gewend aan harder levensstrijd.

Niet in verstandelijke vermogens, doch wel ten opzichte van andere eigenschappen die in den strijd om het bestaan nu eenmaal onmisbaar zijn, als b.v. energie, doorzettingsvermogen, organiseerend talent enz. enz.

Dit nu zijn geen looze woorden, naar ik meen, ook de geschiedenis leert ons die les.

Waar ter wereld bleef ooit een zuiver tropenrijk

Familieberichten

De Heer en Mevrouw

J. H. MAK

geven kennis van de geboorte van hunnen Zoon
BRAM.

Medan,

Ziekenverpleging,
30 Januari 1930.

De Heer en Mevrouw

SENGERS—DANIELS

berichten met groote blijdschap de geboorte van
hun dochtertje

NICOLETTA ALBERT.

Weltevreden, 26 Januari 1930.

**HADT U NOG GEEN HEUGELIJKE FEITEN
AAN DE INDISCHE GEMEENSCHAP MEDE
TE DEELEN? BINNENKORT? GOED,
PLAATS ZE ONDER DE FAMILIE-BE-
RICHTEN!!**

DE EERSTE VIJFDE EN TIENDE KRIJGEN ALS AAN-
DENKEN EEN FRAAI BOEKWERK.

in stand bij contact of conflict met volkeren uit koeler klimaat? En zulk een steeds nauwer wordend contact kan niet uitblijven.

Te veel op ethische overwegingen rekenen in den levensstrijd, lijkt mij niet verstandig.

Ziet toch slechts om u heen.

Tot welke niets ontziende laagheden en verbittering voert niet broodnijd. En wat is broodnijd in den grond anders, dan een weinig sympathieke uiting van den zucht tot zelfbehoud, ieder mensch ingeschapen?

Wat in het klein geschiedt in de alledaagsche omgeving, geschiedt in het groot in het wereldgebeuren.

De meer bezadigde leden van de S. D. A. P. zien dan ook de zwakheid der tropenbewoners te dezen opzichte, naar ik meen, terdege in. Vandaar dan ook, dan ze die bevrijding van den Indonesiër liefst maar eenigszins naar de toekomst verschuiven, tot ergernis, naar het mij voorkomt, van meer heetgebakerde partijgenooten, zoo in Holland als in Indië. Voor volledige vrijheid is de Indonesiër voorloopig niet rijp, zegt men.

Nu, met menschen die zoo denken, valt te praten. Ik voor mij hel meer over tot de meening, dat de tropenbewoner nimmer rijp zal worden in den bovenaangegeven zin, zoolang de tropen, tropen blijven.

En dat zal nog wel een jaartje duren. Heeft men nu, als steller dezès, die overtuiging, huldigt men tevens de meening, dat er weinig volken zullen zijn, beter dan het Hollandsche, geschikt tot het besturen van Indië, zij het als voogd, zij het als vennoot, dan zal men het begrijpelijk achten, dat hij het vrijlaten van kinderlijke volken voor hen zelve allerminst als een zegen ziet. In zijn oog staat het gelijk met het openen van de schaapskooi in de omgeving van wolven.

En evenzeer begrijpelijk is het, dunkt mij, dat men met zulk een toekomst voor oogen moeilijk iets kan gevoelen voor een richting, die, ten koste van eigen land en volk, Indië allerminst zal baten. Dit is m. i. zuivere „Prinzipienreiteri”.

Niet dus volledige onafhankelijkheid, maar loyale samenwerking tot heil van beiden.

En voor zulk een samenwerking, welke aan de toekomstige bestuurders zeer zware eischen zal stellen, aan kennis, tact en innerlijke beschaving, zijn de beste krachten, zoo van Oost als van West nauwelijks goed genoeg.

H. W. KLOOS.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 's Gravenhage.

Algemeene kennisgeving.

De leden, die van de door het uitvoerend comité der Vredes- en Volkenbondstentoonstelling alhier geboden gelegenheid om collectief die tentoonstelling te bezoeken, wenschen gebruik te maken, worden verzocht zoo spoedig mogelijk, in elk geval vóór 3 Maart e.k., daarvan kennis te geven aan den secretaris der Afdeeling Den Haag, Jacob Hopstraat 12. Bij genoegzame deelname zal dat algemeene bezoek gebracht worden in de morgenuren (10—12). Punt van samenkomst in de Laresse-

zaal, waar een korte inleiding zal worden gehouden. Kosten f 0.25 per persoon.

Afdeeling Bergen op Zoom.

Twee dagen van propaganda! Aan de voorstelling van het tooneelgezelschap „Adjoena”, dat door de afdeeling voor den Igen was geëngageerd, ging vooraf een tentoonstelling van Indische gebruiks- en kunstvoorwerpen, samengebracht uit het particuliere bezit van verschillende „Bergsche” families.

Zaterdagvoormiddag werd deze tentoonstelling door den Heer Burgemeester officieel geopend, nadat de onder-voorzitter der afdeeling hem in een kort welkomstwoord daartoe het verzoek had gedaan.

In een vriendelijk en van waardeering getuigend speechje sprak Z.E.A.b. er zijn voldoening over uit, dat de eerste tentoonstelling van dezen aard ten zuiden van den Moerdijk in deze stad was georganiseerd. Een woord van dank werd daarvoor aan het bestuur gebracht en nogmaals werd er op gewezen, dat, hoezeer Oost en West ook verschillen met het Moederland, er toch een vruchtbare samenwerking kan en moet bestaan, tot voordeel voor beide.

Het zag er smakelijk uit! Neen, dat is niet mijn oordeel, maar dat van de 700 à 800 bezoekers, die vol belangstelling alles bezichtigden en die hun weetgierigheid door verschillende bestuursleden „Oud-Gasten” zagen bevredigd.

Is het een wonder, dat de verwachtingen voor den avond hoog gespannen waren?

Voor een zoo goed als uitverkochte zaal sprak de voorzitter, de heer Blom, het inleidend woord en gaf daarna het gezag voor dien avond in handen van den heer Petit — den onvermoeibare! — secretaris van Amsterdam, die zich voor deze gelegenheid wederom belangeloos beschikbaar stelde en met mevrouw Petit de teugels met zachte, doch stevige hand wist strak te houden. Er waren bloemen voor mevrouw — een verdiende hulde!

Het auditorium was aandachtig, speciaal voor de voordracht van „Saidja en Adinda”, welke het glanspunt van den avond vormde in de inderdaad meesterlijke vertolking.

Krontjong, gamelan en dansen genoten eveneens belangstelling meer of minder, naar ieders smaak. Het was elk wat wils!

De heer Van Peski maakte gebruik van de gelegenheid om over het Minahassafonds te spreken, en als de tastbare bewijzen van belangstelling overeenkomen met het applaus dat hem beloonde dan kan het H.B. wel vast onze gelukwenschen accepteren!

Het „honderdste” lid, dat juist den dag te voren werd ingeschreven, en dat zich geen kwaad bewust, in de zaal bevond, werd op het tooneel genoodigd en ontving uit handen van den voorzitter een souvenir aan dit „bij uitzondering” gunstige getal! Er waren meerderen in de zaal, die hun lidmaatschapsnummer wilden ruilen. Geen wonder.

De avond mag goed geslaagd heeten. Wij hadden twee dagen van „daverende” propaganda, waarbij een woord van dank past aan de pers, die ons dapper ter zijde heeft gestaan. De sympathie der inwoners is gewonnen, het ledental is stijgende. Excelsior!

DE SECRETARIS.

Afdeeling Apeldoorn.

De aandacht van de leden wordt beleefd gevestigd op 't volgende:

- I. Donderdag 3 April 8 uur in het Minervatheater: Filmavond. H. F. Tillema: „Mijn reis door Borneo”.
- II. Plan bestaat het seizoen op Zaterdag 12 April eenigszins feestelijk te besluiten; maar er moet genoeg in kas blijven om het volgende seizoen ook weer op tijd met een paar mooie avonden te openen.

N. B. Onze afdeeling komt, wat de groei van het ledental betreft, leelijk achteraan. Leden, dat móét veranderen.

Het Bestuur.

Afdeeling Rotterdam.

Tagore en het Indische leven.

In den Rotterdamschen Kring heeft 12 Febr. voor de afdeeling Rotterdam van de Vereeniging Oost en West drs. A. A. Bake, onlangs uit Britsch-Indië teruggekeerd, gesproken over: Tagore en het Indische leven.

De heer en mevrouw Bake hebben vier winters doorgebracht in Santiniketan in de onmiddellijke nabijheid van Tagore, en toen deze zijn reis maakte door Bali en Java was de heer Bake zijn particuliere secretaris.

Na de pauze tijdens de zeer interessante lezing van den heer Bake, welke met groote aandacht werd gevolgd, heeft de heer F. van Peski uit Den Haag, algemeen voorzitter van het Centraal Minahassa Comité en onder-voorzitter van het hoofdbestuur van de Vereeniging Oost en West, over de Minahassa in het Noorden van Celebes gesproken. Hij wees op de jarenlange goede gezindheid der

PIANO of Radio?

Piano en Radio staan niet tegenover elkaar; zij vullen elkaar aan en al geeft de radio de muziek ook nog zoo goed weer, op gezellige avondjes heeft de piano toch nog altijd de voorkeur.

Een piano is niet alleen een middel om muziek ten gehore te brengen, maar bovenal een middel om persoonlijk muzikaal gevoel te uiten. Wie muzikaal is, zal altijd het verlangen blijven om zelf te spelen.

Ook zal luisteren naar goede muziek alleen, het gehoor niet ontwikkelen. Kinderen, die piano leeren spelen, zullen later veel beter goede muziek kunnen waardeeren, dan zij die geen muziekkennis hebben.

Een goede piano is de sleutel tot de gezelligheid in huis en een goed pianospeler is overal welkom. Geeft daarom Uw kinderen de gelegenheid, die U misschien vroeger gemist hebt. Wij kunnen U een goede piano leveren vanaf

f 550.—

GOOSEN & SWAGERMAN
LAAN VAN MEERDERVOORT 100
DEN HAAG TELEF. 37867
PIANO'S ORGELS RADIO

5289

HET FOTOGRAFISCH ATELIER VAN J. JURGENS

v/h CHEF-OPERATEUR DER FIRMA VERMEULEN IS GEVESTIGD
LAAN VAN MEERDERVOORT 179a
DEN HAAG 5279

VAN MARLE EN BIGNELL

LANGE VOORHOUT 58 — 'S GRAVENHAGE

KUNSTVEILINGEN, MEUBELVEILINGEN
TAPIJTVEILINGEN 5064

Op aanvraag wordt Catalogus toegezonden

HANDWERKEN 5056

HANDWEVEN

HANDWERKSTOFFEN

GARENS

GROOTSTE SORTERING

HOLL. KUNSTWEEFHUIS

MOLENSTRAAT 7 — DEN HAAG

L. A. Kieven - Den Haag

DANCKERTSTRAAT 73

Verhuizingen en Transporten

BEL OP Tel. 33275 (Onder garantie) BEL OP Tel. 33275
BEWAARPLAATS voor Inboedels en Reisbagage!
Speciaal adres voor Verlofgangers. 5053

evenals bij talrijke vrouwenziekten, maar vooral ook bij talrijke kinderziekten, heeft de galvanische stroom eveneens machtige, dikwijls onovertroffen, genezing gebracht. In 't bijzonder moet nog vóór alles op de pijnstillende werking van dezen stroom worden gewezen. Na deze korte aanduiding, moet het voor den nadenkende lezer, die zoowel voor zijn eigen gezondheid als voor die van de zijnen bezorgd is en voor de zieken, die op verlossing hopen van jarenlang lijden, geen bijzondere moeite meer zijn naar een middel te grijpen, dat als geen tweede aan de te stellen eischen voldoet, n.l.:

De gezondheid te bewaren,

de verloren gezondheid weder terug te geven.

De natuur werkt steeds met de eenvoudigste middelen. Zon, lucht, water, zij alle roepen elektrische werking in het lichaam te voorschijn, ze zijn gaven des levens en geven, zooals reeds Goethe zeide, eeuwige jeugd en eeuwige gezondheid. In den electro-galvanischen stroom heeft men de mogelijkheid, de wonderbare werkingen van iedere natuurlijke gave der gezondheid te allen tijde in de kamer en bij het ziekbed te brengen en het woord van een dankbaren patiënt wordt bewaarheid in het versje:

Bron van jeugd en tooverkracht,
Moogt gij waarlijk heeten.
Wohlmuth geeft gezondheid, macht,
Doet den pijn vergeten.

Showroom, Dunne Bierkade 6, Haag, Tel. 10828.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

Ir. G. H. B. Hofman, ingenieur 3e klasse bij den dienst van het Boschwezen, Jacob Catslaan 53, Zeist; R. J. Mulder, boekhoudkundig ambt. bij den Gouv. Accountantsdienst, Westersingel 38, Leeuwarden; O. van Rossum, alsvoren, Bertelmanstraat 16 H, Amsterdam-Z.; J. J. Menke, administratief ambt. bij het Binnenl. Bestuur, Houtrustlaan 4, Den Haag; A. Kamp, landmeter 3e klasse bij het Kadaster, Laan van Meerdervoort 223, Den Haag.

Mutatiestaat van 19 Februari '30 tot 26 Februari '30

- ### Nieuwe Leden
- P. G. Hooghoudt, Indol. Student, Utrecht, Oude Gracht 279bis. f 5.—
 - Mejuffrouw K. Wijnmalen, Bergen-op-Zoom, N. Z. Zoom 7. f 5.—
 - P. H. Vuister, Accountant, Bergen-op-Zoom, Stationsstraat 26. f 5.—
 - Mevrouw J. B. E. de Fraiture-Boumans, Bergen-op-Zoom, van Hasseltstraat 12. f 5.—
 - Ir. G. Timan, Directeur Gem. Gasfabriek, Bergen-op-Zoom, Z.Z. Haven 27. f 5.—
 - Ir. E. Sarolea, Bedrijfschef G. E. B., Bergen-op-Zoom, Stationsstraat 13. f 5.—
 - L. Siebelink, Veearts, Directeur Gem. Abattoir, Bergen-op-Zoom, Koevoetsstraat f 5.—
 - M. L. E. Arnolds, Hoofd eener School, Bergen-op-Zoom, Glymesstraat 1. f 5.—
 - Ja. de Groot, Employé Amsterdamsche Bank, Bergen-op-Zoom, Oosterboulevard 55. f 5.—
 - J. Frijzen, Bedrijfschef firma Beckers & Co, Bergen-op-Zoom, Arn. Asselbergsstraat. f 5.—
 - F. Hamann, Leraar P. Canisiusschool, Bergen-op-Zoom, Antwerpsche Straat. f 5.—
 - J. C. A. Jolles, Hilversum, Graaf Florislaan 20. f 5.—
 - L. G. Schwalbach, Bussum, Koedijklaan 8. f 5.—
 - Mevrouw A. F. L. Karsten-de Melverda, Den Haag, Neuhuyskade 16. f 5.—
 - L. W. van der Beek, Dienaar des Woords, te Liroeng, Talaudeilanden. f 5.—
 - D. Brillman, Dienaar des Woords te Beo, Talaudeilanden. f 5.—
 - H. J. H. Eigl, Controleur Pandhuisdienst, te Malang, Ardjoenstraat 7. f 6.—
 - Mevrouw de Weduwe J. Mispelblom Beyer, te Malang, Sophiastraat 5. f 6.—
 - A. Franken Lzn., Administrateur s.f. „Kebon Agoeng" nabij Malang f 12.—

- ### Nieuwe Begunstiger
- Firma Albert Heyn, Bergen-op-Zoom, Markt.
- ### Afschrijvingen
- J. J. Hangelbroek, Adm. Ambt. B. B., Leiden, Hoogerbeetsstraat 5.
 - J. van Loggum, Amsterdam, Celiërstraat 30. (overleden).
 - G. H. Sliet, O.-l.-Ambtenaar m.v. van: Soerabaja, naar: Rotterdam, Beukelsdijk 132, f 5.— (Contributie 30 reeds voldaan).
 - Mr. K. F. Creutzberg, Oud Vice-President v. d. Raad van Indië, van: Leiden, Groenhovenstraat 5, naar: Katwijk a. Zee, Huize „Saskia" Zuidboulevard.
 - H. Bijkerk, O. l.-Ambtenaar m.v., Utrecht, van: Mariëndaalstr. 4, naar: Amsterdamsche Straat 455E.
 - M. A. van der Sprong, Oud-Inspecteur P. T. T., van: Montreux naar: Bruxelles, p.a. Dumoulin, Rue des Plantes 1.
 - J. L. van der Bie, Ass.-Resident, geplaatst in de Provincie Midden-Java.
 - F. H. C. van Emmeloort Stein, Ass.-Resident, geplaatst in de Westerafdeeling van Borneo.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

Mr. W. P. van Stockum, officier van justitie, bij den Raad van Justitie te Padang, Jan van Nassaustraat 97, Den Haag; L. Muller, ambt. 4e kl. (groep II) bij den Dienst der In- en Uity. en Acc., de Vluchtstraat 47, Enschedé; L. N. Goedhart, controleur te kl. bij het B. B., Laan van Meerdervoort 367, Den Haag; F. W. Steenstra Toussaint, gedipl. gezaghebber bij het B. B. v. Weede van Dijkveldstraat 37, Den Haag; C. G. Roder, onderwijzer te kl. bij het O. W. L. O., Nieuwe Veenendaalscheweg, Rheden.

Verkoopen, niet produceeren, zal het groote en moeilijke probleem blijven. (De Zakenwereld).

F. E. EVERS, Accountant

Lid van den Nederlandschen Bond v. Accountants
ACCOUNTANCY 5032

NEDERL. EN INDISCHE BELASTINGZAKEN

OPLEIDING BOEKHOUDDEXAMENS

Kantoor: Javastraat no. 76, Den Haag. Tel. 13041
Woonhuis: Segbroeklaan 56, Den Haag. Tel. 39190

Geïntroduceerd door:

- Eigen aanmelding.
- Het Afdeulingsbestuur van Bergen-op-Zoom.
- Dr. L. F. C. Alers te Hilversum.
- Eigen aanmelding.
- den heer P. G. W. Valderpoort te Taroen (Groot Sangir).
- Hoofdvertegenwoordiger „Oost en West" te Malang.
- ### Nieuwe Begunstiger
- Afdeulingsbestuur Bergen-op-Zoom.
- ### Afschrijvingen
- J. M. Hosang, Consul Generaal der Nederlanden te Genua, Piazza de Ferrari 36, (overleden).
 - Ch. Soepman, Javaansche tolk, Commissariaat St. Nieuw-Amsterdam (Suriname).
 - W. G. Moggenstorm, Ass.-Resident, geplaatst te Singkawang.
 - C. W. Schüller, Controleur B. B. t. b. voor adapt-onderzoek in Timor, thans te Timor-Koepang, Fonteinstraat.
 - P. J. Baak, Ambtenaar B.B. thans te Keboemen.
 - Mr. C. Bakker, Adj. Inspecteur van Financiën, thans te Bandjermasing.
 - Mevrouw J. de Booy-van Ledden Hulsebosch, thans te Weltevreden, Laan de Riemer 2.
 - B. A. Th. van der Putten, thans Politie-opziener te Cheribon, Slamaweg 7.
 - Ir. J. J. G. E. Rückert, Lid v. d. Volksraad, Weltevreden, van: Sockaboemiweg 7, naar: Pegangsaan Oost 40.